8 140

12 OLDAL ✱ ÁRA 1½ DINAR

Poštarina u gotovom plaćanju

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam | Szubotica, 1926 SZERDA november 3. | 302. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva palota)

SZECHENYI KÖNYVTÁR

Halottak élete

Érzik-e vajjon a halottak azt a szeretetet, amellyel emléküket ápoljuk? Eljut-e hozzájuk a sirjukra helyezett krizanténum tompa illata és hull-e egy sugár a vak sötétségbe, amelynek ölében pihenőjüket aluszszák, abból a fénytengerből, amelyben halottak napján a temetőket fürdeti a kegyelet? Ha megerednek emlékezésünk könnycsatornái, őket siratjuk-e, akik elértek már a tulsó partra, vagy magunkat, a lét nagy problémájának sziklájához láncolt Prometheusokat, akiket naponta megujuló kétségek keselyüje marcangol?

Rabjai vagyunk a tradicióknak és halottainkat csak bizonyos dátumokból áradó hangulat unszolására látogatjuk meg. A halottak azonban hivebbek mihozzánk, mint mi őhozzájuk, egy pillanatra sem hagynak el minket, itt *élnek* mellettünk, körülöttünk és bennünk. A lelkünk egy nagy temető, amelyben porladó ősök gondolata és érzései borulnak virágba. Mivé lennénk halottaink nélkül? Ők a lépcsők, amelyeken kényelmesen igyekszünk a fejlődés felhőkarcoló csucsaira. Halottaink nélkül Robinsonok volnánk elhagyott szigeten, ahol a boldogulás legelemibb feltételeit verejtékes erőlködéssel kellene megteremtenünk. Halottaink, levetvén mindazt, ami földi és »éltető eszmévé finomulva«, *önzetlenül élnek* értünk, mig mi, élők, a halottak sirjait könnyeinkkel öntözve, *a saját önzésünket locsoljuk.*

Amig a szó ereje hatni fog a tömegekre, Demosthenes és Cicero elevenebb tényezői maradnak a szónoklat fejlődésének, mint mindazok a szónokok, akiket a pillanat szeszélye az élet felszinére felvet. Amig az ecset és véső a müvészi teremtés eszközei, halottaknak tekinhetők-e Phidiasz, Praxitelesz, Michelangelo, Lionardo da Vinci és Rafael és nem termékenyebbek és *élőbbek* a tanitásaik, mint valamennyi képzőmüvészeti akadémia tanári kollégiumáé együttvéve? Shakespeare haló poraiban is lüktető ütőere a drámairodalomnak, mig a ma szinpadi mesteremberei élve is a költészet hullái. Napoleon hamvai mennyivel hatalmasabban érzékitik meg a hóditó imperializmus gondolatát, mint az az élő test, aki időnként mennydörög a Chigi-palota erkélyéről és olyan pózba vágja magát, mintha valóban sikerült volna győzelmet aratnia a történelmen. A halott Lenin Oroszország jelenlegi államszerkezetének sokkal szilárdabb biztositéka, mint az élő Stalin. Milyen tragikus az élőkre, hogy a nagyság igazi próbája a halál és mégis menynyire megnyugtató, hogy a halál a valódi értékeket minden idők számára konzerválja.

A háboruban elesett hősök életének fennmaradt energiái viszik előre azokat az eseményeket is, amelyekből a beteg Európa rekonvaleszcenciája igérkezik. Halottak mutatják az utat, jelölik ki az irányt a politikusoknak, diplomatáknak és pénzügyi szakértőknek, akik a világgazdaság szanálásával kisérleteznek. A halottak élnek és oktatnak. De szavuk olyan, mint a bibliai ige, amelyet annyiféleképp értelmeznek, ahány felekezetre bomlik az Istenhit. Ahogy a »Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat« és a »Ne ölj« erkölcsi alaptételét gyülölködésre és vérontásra csavarja el az emberi elme kommentáló leleményessége, ugy a halottak békére, szeretetre és megértésre intő néma figyelmeztetését is a maga igazolására torzitotta a háboru után ujjászületett nacionalizmus. Vigyáznunk kell a kivivott eredményekre, el kell zárnunk határainkat a mindenünnen leselkedő veszedelmek elől, mert csak igy róhatjuk le a hála tartozását hősi halottaink iránt, igy tehetjük magunkat érdemessé azokra az áldozatokra, amelyeket ők értünk hoztak. Igy beszélt a lázasan fegyverkező imperializmus, miközben világszerte hegymagasságra halmozódott a nyomoruság. Ámde a halottak türelmesek, nem ugy, mint mi élők, akik a jövőnk üdvösségét feltesszük egy pillanatnyi előny kockájára. A halottak bevárják, mig lefoszlik mentőjukról a hamisság rászőtt hálója és az emberek ráeszmélnek arra az igazságra, amely a sirok mélyéből kitör.

— Bármilyen ellentét, amely a népek együttesének felépitését gátolja, bün az emberi szolidaritás mindenek fölött álló parancsa ellen — ezt susogja minden füszál a harctéri tömegsirokon, amelyekben szerb, magyar, német, francia, angol, olasz, cseh, román, bolgár, török, arab és néger halottak nyugszanak megbékült testvériséggel a végtelenség karjai között. Hiába próbálták hosszu éveken keresztül átszövegezni ezt az intelmet: a sokáig elnyomott gazdasági követelmények felszabadult kényszeritőereje ad most fokozott hangsulyt annak a tisztult életbölcseségnek, amellyel a hősi halottak lelkünkben élő szelleme kalauzol minket a népek közös munkájának belátásban és megnyugvásban gyökerező békéje felé.

Manibus date lilia plenis — teli kézzel szórjátok a liliomot a sirokra, mert az egész rokkant világot megifjitó csodaforrásként patakzik belőlük a halottak élete.

Szerdán összeül a parlament

Ujabb elnapolást várnak, mert nincs előkészitett munkaprogram — Kombinációk a kormány rekonstrukciójáról

Beogradból jelentik: Az utóbbi három nap minden különösebb politikai esemény nélkül telt el, amint az az adott helyzet mellett várható is volt. Azok a kombinációk azonban, amelyek a beogradi politikai életben olyan gyakoriak, ezuttal sem maradtak el és nem mult el nap, hogy a beogradi lapok válsághireket és a rekonstrukcióra vonatkozó különböző verziókat nem közöltek volna. Ezek a verziók leginkább akörül forogtak, hogy *a kormány szélesebb rekonstrukció előtt áll, amelynek célja volna Pasics befolyását erősiteni.* Az a kombináció is felmerült, hogy Pasics követelte Uzunovicstól a kormány lemondását, ami azonban nem bizonyult valónak és illetékes helyről a legerélyesebben megcáfolták. Mindezek ellenére a kombinációk tovább folynak és valószinü, hogy ezek egyrésze meg is valósul.

Kétségtelen, hogy a kormányban még betöltetlen tárcák vannak: a vallásügyi, az igazságügyi és az erdő- és bányaügyi tárcák. Most, hogy ezeknek a tárcáknak betöltését felvetik, a kormányhoz közelálló *Vreme* azt irja, hogy *a megüresedett tárcák betöltésére nem lehet számitani a központi igazgatásról szóló törvény meghozatalág,* amely tudvalevőleg a minisztériumok számát csökkenteni fogja. Mindamellett emlegetik már a tárcák jelöltjeit és ujabban erősen lancirozzák *Szubotics* Nikola dr. parlamenti alelnök nevét, aki a vallásügyi tárcát kapná, mig az erdőügyi tárcát *Popovics* Veljával töltenék be. Egyesek tudni vélik, hogy *az igazságügyi tárcát a kormány egy politikailag igen exponált tagja venné át, akinek helyét viszont Srskics Milán foglalná el.* Ha ezek a változások valóban megtörténnek, ez *a Pasics-csoport előtörését jelentené.*

A parlament szerdán ismét összeül, hogy a pénzügyi bizottságban már elfogadott százmilliós utólagos hiteleket megszavazza. Ez csak egy ülésnapot fog igénybe venni s igy *kérdésessé válik a parlament további munkaprogramja.* Olyan hirek is vannak, hogy a kormány néhány napig ismét el fogja napolni a parlamentet, mert nincs megfelelő törvényhozási anyaga, amivel a parlamentet foglalkoztathatná. Hivatalos helyen még nem erősitették meg ezt a hirt.

A független demokraták konfliktusa Nincsiccsel

A politikai köröket az utóbbi időben erősen foglalkoztatja az az interpelláció, amelyet *Budiszavljevics* Pribicsevics-párti képviselő nyujtott be a külügyminiszterhez *Bozsovics* Grigorije Pribicsevics-párti képviselő mentelmi jogának megsértése miatt. Bozsovics ugyanis *Cena* bégnek albán követté történt kinevezése miatt a külügyminiszterhez interpellációt nyujtott be, amelyben *sértő kitételek is voltak Cena bég ellen. A beogradi rendőrség ezért rágalmazási vádat emelt Bozsovics ellen* és az erre vonatkozó idézést a parlament elnöksége utján már ki is kézbesitették neki. A per meginditását nagy jogsérelemnek tartják, mert a képviselőnek képviselői funkciói közben elkövetett cselekményeiért immunitást kell élveznie. A független demokraták energikus lépéseket tettek *Tritkovics* Márkónál, a parlament elnökénél, aki erre közvetiteni kezdett a párt és *Nincsics* külügyminiszter között. A közvetités eredményeképp *Pribicsevics Szvetozár kedden délelőtt tizenegy órakor meglátogatta Nincsics külügyminisztert és három óra hosszat tanácskozott vele.*

Pribicsevics távozásakor kijelentette az ujságiróknak, hogy Nincsics békésen akarja elintézni az ügyet, mert csak adminisztrativ hibáról van szó és már meg is indult a vizsgálat annak megállapitására, hogy a hibáért kit terhel a felelősség. Pribicsevics ezen az afféren kivül különböző külpolitikai kérdésekről is tárgyalt Nincsiccsel.

Milin asszony vallomása az adamsthali provizióról

Az ankétbizottság kedden kihallgatta *Milin* asszonyt, aki Pasics Rádával pörben állott az adamsthali vagongyártól felvett provizió egy tekintélyes része miatt.

Milin asszony kijelentette a biróság előtt, hogy Pasics Ráda az ő elhunyt férjével szemben volt kötelezettségben. *Férje után Pasics Ráda háromszázezer dinárt adott neki és azt állitotta, hogy a kapott proviziót sok személy között kellett felosztani.* Milin asszony ebbe nem nyugodott bele, de mielőtt birósághoz fordult, *felkereste Sztojadinovics Dragisa és azt ajánlotta, hogy bizza őt meg az ügy elintézésével.* Sztojadinovics Dragisa tárgyalt is Pasics Rádával, de nem ért el eredményt. Később felkereste Milin asszonyt *Tartalia* dr. ügyvéd, aki felvilágositotta, hogy *neki az egész provizió egyötöde, egymillió csehkorona jár.* Hosszas tárgyalások után, amelyek folyamán *kiutasitással is fenyegették,* kénytelen volt aláirni egy irást, amely szerint megelégszik egymillió dinárral és ebből hatszázezer dinárt készpénzben kap, a további összeg erejéig pedig elfogad ötszáz darab trbovljei részvényt. Kijelentette még Milin asszony, hogy *ezt az összeget az adamsthali vagongyártól neki járó provizióképp vette fel.* Egy képviselőnek arra a kérdésére, hogy a provizió a vagonrendelésekből kifolyólag vált-e esedékessé, Milin asszony azt mondta, hogy ezt nem tudja, csak annyit tud, hogy a provizió az adamsthali gyártól járt neki.

A bizottság tagjai ezután a trbovljei szénbányák ügyében intéztek kérdéseket Milin asszonyhoz, aki kijelentette, hogy *férje ennek a részvénytársaságnak bizonyos számu részvényeit Pasics Ráda és környezete között osztotta fel és azok között, akik részvényeket kaptak, egy volt miniszter nevét is megemlitette.*

Egységesitik a városi takarékpénztárak szervezetét

Krajacs kereskedelmi miniszter kijelentette az ujságirók előtt, hogy minisztériumában két törvényjavaslat készült most el. Az egyik a városi takarékpénztárakról szól és azoknak egységes müködést kiván biztositani egy városi takarékpénztári tanács létesitésével. A javaslat kiterjed a betevők pénzének lehető biztositására és arra, hogy a városi takarékokban elhelyezett pénzeket milyen célokra lehet forditani. A másik törvényjavaslat a jelzálog hitelek kérdésének rendezésére irányul.

Radics István népgyülései Boszniában

Radics István a horvát paraszt-

párt vezére vasárnap és hétfőn Davidovicin, Lusván, Travnikban, Bakupon, Jajcén, Bugojnon, Vupren, Duvnon és Livnon tartott népgyüléseket. Radics megegyezéses politikáját indokolta, majd kifejtette, hogy a horvátság őslakó Bószniában. Az ezerháromszáz éves horvát kulturának ugyanolyan létjogosultsága van, mint a szerbnek és a szlovénnak. Kifogásolta Radics, hogy Korosecet olyan nagyon invitálják a kormányba. A szlovén néppárt vezérét ugy fogadják, amikor Beogradba érkezik, mint egy királyt és külön kormányalelnöki állást akarnak neki kreálni. Beszélt még Radics a választásokról is és kijelentette, hogy *lehet, hogy rövidesen választások lesznek*, de bizonyos, hogy azt a mostani kormánykoalició fogja vezetni.

Radics István kedden reggel Zagrebba érkezett és szerdán Beogradba utazik.

A szlovén Kmet-párt Korosec ellen

A Radics-pártba beleolvadt szlovéniai Kmet-párt Celjén Pucelj földmivelési miniszter elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen a politikai helyzettel foglalkoztak. Valamennyi szónok határozottan kikelt Korosec ingadozó politikája ellen. Felhatalmazták Pucelj minisztert, hogy a Radics-klubban hasson oda, hogy Korosecnek ne tegyenek tulságosan nagy engedményeket kormánybalépése érdekében.

Korosec a két ünnepnapot Ljubljanában töltötte és állandóan tanácskozott hiveivel. Az ujságiróknak nem volt hajlandó nyilatkozatot adni Korosec, amiből azt következtetik, hogy meg akarja várni, hogy Pasics Beogradban rendezze az ügyeket.

Radics Istvánt nyolc napi elzárásra itélték

Splitből jelentik: A spliti járásbiróság Radics Istvánt becsületsértés miatt nyolc napi elzárásra és nyolcszáz dinár pénzbüntetésre itélte, mert Radics Omisban egy népgyülésen sértő kifejezést használt az omisi olasz cementgyár Franceski nevü igazgatója ellen.

Megindult a forgalom

a tomaseváci vasuti hidon

A vonatok csak lépésben haladhatnak

Becskerekről jelentik: A bánátiaknak a vasuti forgalom lebonyolitásában nagy nehézségeket okozott, hogy a tomaseváci vasuti hid hónapokig javitás alatt állott és a hidon nem közlekedett a vonat. Emiatt a bánáti fővonalon: Becskerek és Beograd között hónapokig szünetelt a közlekedés és az egész Felsőbánát lakossága csak nagy kerülővel, Szécsányon és Alibunáron keresztül juthatott el 3—4 órás késéssel Pancsevóra és azon keresztül a fővárosba.

Ezek a közlekedési mizériák most *egyelőre* megszüntek, mert a hid javitási munkálatait a mult héten befejezték és a szuboticai vasutigazgatóság a munkálatok felülvizsgálata után megengedte, hogy a hidon keresztül a forgalom *ideiglenesen megindulhasson, de a vonatok a hidon keresztül csak egészen lassan közlekedjenek.*

A forgalom november elsején indult meg, de előreláthatólag rövid idő mulva ujból meg fogják szüntetni. A tomaseváci hidfő ugyanis még a javitási munkálatok után is inog és *minden vonat áthaladása alkalmával 15 milliméteres kilengéseket tapasztaltak.* A bajon véglegesen csak egy uj hidfő épitésével lehetne segiteni, ami azonban többmillió dinárba kerülne és a becskerek—pancsevói forgalmat hosszu időre ujra megállitaná. Előbb azonban a Szécsány melletti vasuti hidat kellene kijavitani, amely már annyira rossz állapotban van, hogy *azon keresztül a forgalom szinte életveszélyes* és a becskerek—pancsevói közlekedést a javitás ideje alatt Szécsányon át nem lehetne lebonyolitani.

Ez a helyzet nagy aggodalommal tölti el a bánáti szakköröket, mert ha ezt a *két hidat* egy időben forgalmon kivül kell helyezni, akkor a legsulyosabb komplikációk következnek be a Bánát gazdasági életében. Ebben az esetben ugyanis az egyetlen vasuti hid, amely a Bánátot az ország többi részével összeköti, a szontai Tisza-hid lesz, amelyen azonban a jelenlegi forgalmat is alig lehet lebonyolitani, *ugy hogy megtörténhet, hogy a Bánátból megszünik minden közlekedés az ország többi része felé.*

Véreső esett Délfranciaországban

Viharok és áradások Európaszerte

Párisból jelentik: Franciaországban napok óta teljesen abnormis az időjárás. Északfranciaországban több nap óta szünet nélkül esik az eső, aminek következtében a folyók és a tavak megáradtak. A La Manche csatornán a viharok következtében a hajóközlekedés szünetel. Egyes megyékben hétfőn jégverés is pusztitott. A viharokat Délfranciaországban különös természeti jelenség kisérte, Mont-Pellier környékén *vérvörös eső esett.* A lakosság körében óriási pánikot keltett a vérvörös eső, amely vörös szinüre festette a kisebb tavakat és folyókat is.

Milanói jelentés szerint Olaszország északi vidékén is napok óta tart az esőzés. A Sombrio—tiranai vasutvonalon a folytonos esőzés miatt pályacsuszamlás következett be, amiért ezen a vonalon beszüntették a vasuti forgalmat. Ugyancsak megakadt a forgalom a karinthiai-olasz határvidéken is A Tarvis-Pontebla vonalon az Uggewitz melletti árviz következtében teljesen szünetel a forgalom.

Mint Braunschweigből jelentik, a Harz hegységben két hete tart az esőzés, amihez hétfőn borzalmas orkán járult. A nagy eső következtében a folyók kiléptek medrükből és a szántóföldek viz alatt állnak.

Innsbrucki jelentés szerint az állandó esőzés következtében az Inn-folyó veszedelmesen emelkedik és magassága elérte már a három métert. Bozen és Merán közt Lahna vasutállomás előtt az áradás töltéscsuszamlást idézett elő, ugy hogy *egy személyvonat négy kocsija és mozdonya a megáradt Etschbe zuhant.* A mozdonyvezető, a fütő és egy utas belefulladt a megáradt folyóba.

A becskereki halál-hajtány

Gyakovics becskereki osztálymérnököt halálra gázolta a vonat — Maga a mérnök oka a katasztrófának

Becskerekről jelentik: Borzalmas vasuti szerencsétlenség történt hétfőn kora hajnalban a becskerek—pancsevói vonalon Écska és Orlovát állomások között, amelynek *Gyakovics* Radivoj mérnök és *Mosorinszki* Vszelin osztálymérnökségi soffőr az áldozatai.

Gyakovics Radivoj becskereki osztálymérnököt szolgálati elismeréséül a napokban áthelyezték Beogradba az államvasutak vezérigazgatóságához, ahol vezető beosztást kapott. Gyakovics utódja *még nem* érkezett meg Becskerekre és igy az osztálymérnök még nem adhatta át hivatalát, de fel akarta azonban használni a hétfői ünnepet, hogy Beogradba utazzék lakást keresni, nagy elfoglaltsága miatt azonban csak a vasárnapról hétfőre virradó éjszakán hajnali *három* óra tájban indulhatott utnak. Motoros hajtányon ment, amelynek kormányához *Mosorinszki* Veszelin soffőrt ültette és megparancsolta, hogy a leggyorsabban hajtson, hogy a félötkor Pancsevóról induló hajót elérhesse.

A hajtány több mint hatvan kilométeres sebességgel rohant a sineken.

Alekszandrovo állomáson egy pillanatra megállt, amig a forgalmista megszerezte az engedélyt Écska állomástól a továbbmenésre. Écska azzal adta meg az engedélyt, hogy *a hajtány egy zárt vágányra fog behajtani, mivel a fővágányt egy érkező személyvonat részére fenn kellett tartani.*

A mérnök hajtánya azonban oly örült iramban vágtatott Écska felé, hogy mielőtt az écskai váltóőr a bejárathoz érkezett, hogy a váltót a zárt vágányra állithassa, a hajtány már berobogott az állomásra, még pedig nem a zárt, hanem a fővágányon át.

Az écskai állomásfőnök figyelmeztette az osztálymérnököt, hogy egy vonat már elindult Orlovátról és nemsokára bejár és arra kérte, hogy álljon át hajtányával a másik vágányra, hogy a vonat a fővágányra bejárhasson.

Az osztályfőnök nem hitt az állomásfőnöknek,

mert azt hitte, hogy a vonat, amelyet csak a tomaseváci hid lezárása miatt helyeztek forgalomba, már nem közlekedik, a hidat ugyanis éppen ezen az éjjelen adták át a forgalomnak.

Az osztályfőnök meg sem várta az engedélyt az indulásra, nem ügyelt a főnök figyelmeztetésére, hanem a lehető legnagyobb sebességgel elhajtatott Orlovát felé.

Pár perc mulva már a botosi kitérő elé ért a hajtány és a kitérő pályaőre észrevette a száguldó motorhajtányt és mivel tudta, hogy az ellenkező irányból vonat jön

a hajtánynak jelt adott a megállásra, de hiába, a mérnök megállás nélkül száguldott tovább.

A botosi őrház után alig haladtak egy kilométert, mikor a soffőr figyelmeztette a mérnököt, hogy *a pályán égő lámpa világát látja, hátha a vonat jön szembe.*

— Az valami bakter lámpája lesz — felelte a mérnök — semmiesetre sem a mozdonyé. Csak gyerünk, de gyorsan.

Ezek voltak a mérnök utolsó szavai. Alig fél perccel később riadtan látták, hogy a lámpa csakugyan a mozdonyé, amely feléjük rohan. *Ekkor már fékezni sem lehetett, a katasztrófa elkerülhetetlen volt.*

A következő pillanatban a vonat és a hajtány összeütközött, a hajtány a mozdony kerekei közé furódott és a mozdony kerekei szétzuzták Gyakovics Radivoj fejét és mindkét lábát lemetszették. Mosorinszki Veszelin soffőr a hajtányból széles ívben kirepült és a lábát törte.

Mindez egy pillanatig tartott. A vonat megállt és a vonatvezető a legközelebbi őrházba sietett, ahonnan telefonon jelentést tett Écska állomás főnökének a szerencsétlenségről. A főnök a hirt továbbitotta Becskerekre, ahonnan aztán rövidesen segélyvonatot küldtek az eset szinhelyére. A segélyvonattal kiszállt *Bradvárovics* Ráda becskerek-begaparti állomásfőnök és *Milicsevics* osztálymérnökségi mérnök, akik kihallgatták a mozdonyvezetőt, az écskai állomásfőnököt és a sulyosan sebesült soffőrt, akiknek vallomásaiból megállapitható, hogy

a katasztrófát egyedül a szerencsétlenül járt mérnök idézte elő.

A megsebesült soffőrt, valamint a tragikus véget ért *Gyakovics* mérnök holttestét a segélyvonat szállitotta be Becskerekre. Mosorinszki Veszelin soffőrt beszállitották a kórházba, a mérnök holttestét pedig a hullaházba vitték, ahol dr. *Magyar* Károly törvényszéki orvos felboncolta. A szerencsétlenség ügyében ugy a becskereki államügyészség, mint a szuboticai vasutigazgatóság meginditotta a vizsgálatot, hogy megállapitsák, terhel-e valakit felelősség.

Gyakovics Radivoj harmincötéves volt és két év óta tölti be az osztálymérnöki állást Becskereken. Elsőrangu szakember és kitünő tisztviselő volt, akit felebbvalói és alárendeltjei egyaránt szerettek. Felesége és két gyermeke maradt, akik iránt városszerte nagy részvét nyilvánul meg. Gyakovics mérnök holttestét kedden Kragujevácra szállitották és ott fogják eltemetni.

Balázs Árpád képkiállitása

A müvész csodátmivelő fanatizmusa és bátorsága kell ahhoz, hogy ma itt, a Vajdaságban, ahol dzseszbendeken és erotikus diszalbumokon kivül igen kevés érdeklődés jut az ember egyéb szépségdolgai számára, kiállitással — pláne értékes kolekcióval — próbálja valaki felkelteni a figyelmet. Balázs Árpád, aki maga is jól ismeri ezt a halottarcu földet, talán már negyedszer követi el azt a vakmerőséget, hogy ott kopog, ahol az ajtók süketek, ott bont ambiciót, ahol már tizenkétszer elfujták a takarodót — ott remél, ahol a *reménytelenség a divat.* De a müvész optimista mindenhol, még nálunk is, ahol pedig épen elégszer vették kedvét mindenfajta és mindenrangu müvészembernek és ha tizszer nem sikerül, megpróbálja tizenegyedszer: *utoljára* abban a hiszemben, hogy talán most ébred föl és veszi tenyerére a mostoha és hálátlan Vajdaság. Balázsnak is valószinüleg ez az *utoljára* adott ujból bátorságot, hogy a Népkör nagytermében megrendezze idei első kiállitását, hogy ismét bemutassa: mit vár, mit érez egy idevaló müvész, mire ment a maga tehetségével és azzal a közönnyel, mely körülfogta. Nyolcvan képet — pasztel, grafika, kompoziciók, studiumok, olajfestmény — gyüjtött össze a müvész, akinek fejlődési stádiumait is pompásan illusztrálja a kiállitás. Az első periódus: az impresszionizmus, aminek legjobb reprezentánsa: A *szuboticai utca-részlet*, mely kivitelben nagyon emlékeztet *Ranoir* tájképeire. Az impresszionizmustól reakcióképen és törvényszerüen az expresszionizmusig jutott el, mely azonban — ahogy hamarosan maga is rájött — nem volt megfelelő formanyelv a sajátosan humanista, kompoziciót-szerető és tradicionálisan lirai egyénisége számára. A keresés, a kisérlet időszaka volt ez, a Sturmund- Drengperiódus, aminek keserves, de jótékony inspirációit és eredményeit csak később gyümölcsöztette Balázs, amikor a grafikára tért át. A vonal piktori értékét, a kompozició müvészi jelentőségét a világ uj festői ujból felfedezték és visszahelyezték abba a pozicióba, amit a nagy puccs előtt betöltött. Balázs is rátalált a grafikában a maga legmegfelelőbb manifesztumára, rábukkant arra a terrenumra, mely ezer lehetőséget ad neki, hogy tipikus jótékonycélu emberségét propagálja virtuózitásig menő technikával és — esztétikával. A kiállitásnak legértékesebb csoportja a grafika, azok a kompoziciók, melyek a müvész legujabb törekvéseit ábrázolják. De természetesen a nagyobb vásznai is igen figyelemreméltók, különösen, melyek a neoprirativistákhoz viszik közel: a *Proletárok*, a *Szüretelők*, a *Szlovák táj*, a *Panasz* cimü képei, melyek Balázs erős müvészetének pompás dokumentumai.

A kiállitás egy hétig tart. Kiváncsian várjuk: csalódik-e ujból a szuboticai közönségben a Vajdaság egyik legértékesebb müvésze? (H—i)

A Mussolini ellen megkisérelt merénylet sulyos politikai következményekkel jár

Bolognában egy nyomdászinas rálőtt az olasz miniszterelnökre — Mussolini sértetlen maradt, a merénylőt a tömeg halálra lincselte — Keresik Anteo Zamboni cinkostársait — A fasiszták egész Olaszországban rombolnak az ellenzéki lapok szerkesztőségeiben — Népitéletet követelnek a feketeingesek Mussolini merénylői fölött — Mussolini ujabb erélyes rendszabályokat kiván a parlamenttől a fasizmus ellenségeivel szemben — Összeütközés a határon francia vasutasok és olasz fasiszták között

Nem a meglincselt fiatalember volt a merénylő?

A ferrarai fasiszták tuszokat jelölnek ki a fasizmus ellenfelei közül

Rómából jelentik: Egész Olaszország a *Mussolini* ellen vasárnap megkisérelt ujabb merénylet hatása alatt áll. A merénylet a Bolognából érkező ujabb jelentések szerint a következőképpen folyt le:

Mussolini miniszterelnök vasárnap résztvett a bolognai *Littorale* épületének felavatásán, amely azt a célt szolgálja, hogy egyesitse a sporttevékenység minden fajtáját. Mussolini a fasiszta milicia egyenruhájában lovagolt végig a városon vezérkarától kisérve és belovagolt a hatalmas épület udvarára, ahol sok ezer ember dörgő éljenzéssel fogadta. Az udvar közepén Mussolini lóhátról beszédet intézett a tömeghez és a fasiszta miliciához fordulva többek közt a következőket mondotta:

— *Fekete ingesek emeljétek fel puskáitokat, hogy az egész világ lássa a szuronyoknak ezt az erdejét és érezze elszánt szivünk verését!*

A Littorale ünnepélyes felavatása után Mussolini a pályaudvarhoz hajtatott és a Via Independanza elején

egy fiatalember áttörte a kordont és több lövést adott le Mussolinire.

Több karabinieri és fasiszta azonnal rávetették magukat a merénylőre, akire a tömeg rátámadt.

Mussolini sértetlen maradt, a merénylőt azonban a tömeg holtra lincselte. A revolvergolyó összeroncsolta Mussolini Mauritius-rend nagykeresztjét, ezen azonban fennakadt és igy nem sebesitette meg a miniszterelnököt.

Szemtanuk elbeszélése szerint a merénylő azért tévesztett célt, mert egy karabinieri őrmester előre észrevette szándékát és *félreütötte a karját.* A lövés eldördülése után Mussolini autója megállt, a miniszterelnök felugrott helyéről és harsány hangon kiáltotta a tömeg felé:

— *Csak nyugalom! Nem sebesültem meg!*

Leirhatatlan kavarodás támadt ebben a percben

a rend teljesen felbomlott és a tömeg rávetette magát a fiatal merénylőre akit igen sokan ütöttek-vertek, török szikráztak a napfényben és néhány perc alatt meglincselték a merénylőt akinek a testén több mély törszurást találtak.

Mussolini látva, hogy a tömeg lincseli a merénylőt, *jobb tenyerével eltakarta szemeit és elfordult,* majd erélyesen rászólt soffőrjére, hogy hajtson tovább.

A római lapok a legellentmondóbb híreket közlik a merényletről. Állitólag

a Mussolini kiséretében levő Balbo helyettes államtitkár lőtte le a merénylőt.

Balbo, aki a Mussolini autóját követő gépkocsin ment, végignézte, hogy a tömeg hogyan veri és bántalmazza a merénylőt és csak akkor tiltakozott, amikor *a merénylő holttestét a fasiszták egy lámpavasra akarták kötni,* kijelentve, hogy fasiszták nem kötnek halottakat lámpavasra.

A merénylő Anteo Zamboni tizenhat éves nyomdászinas, akinek apja igen vagyonos ember és egy bolognai nyomdavállalat tulajdonosa. Rómában senki sem hisz annak a milanói hirnek, hogy *az igazi merénylő elmenekült* és

a fiatal Zamboni ártatlanul esett a tömeg haragjának áldozatául.

Bár ellentmond annak, hogy Zamboni követte el a merényletet, az a tény, hogy

a fiatal merénylő tagja volt a bolognai ifjusági fasiszta szervezetnek.

Zamboni apja több év előtt anarchista volt, az utóbbi években azonban ugy őt, mint egész családját buzgó fasisztáknak ismerték.

Ugy Zambonit, mint két fiát, akik nyomdájában dolgoztak, letartóztatták és a rendőrség erélyesen nyomoz abban az irányban, hogy voltak-e a merénylőnek cinkostársai.

A fasiszták ugyanis nem elégednek meg a merénylő meglincselésével, hanem további bünbakokat is keresnek.

Óriási feltünést kelt a Corriere della Sera tudósitása, amely szerint

nem a meglincselt Zamboni volt *Mussolini* merénylője, mert a fiatalember soha fasiszta elleni akcióban nem vett részt.

Ez a hir óriási benyomást tett a közvéleményre, mert nagyon valószinü, hogy a meglincselt fiatalembert összecserélték az igazi merénylővel. Egyes jelentések szerint

Zambonira csak egy véletlen mozdulata miatt terelődött a gyanu, mig az igazi merénylő a tumultusban elmenekült.

A lincselés egyébként a szemtanuk elbeszélése szerint *a legborzalmasabb módon ment végbe, kardokkal, törökkel, öklöllel, taposással és fojtogatással gyilkolták meg néhány másodperc alatt a szerencsétlen fiatalembert.* A rendőrség hivatalosan keresi ugyan azokat, akik a lincselésben résztvettek, azonban eddig senkinek sem akadtak a nyomára és egészen bizonyos, hogy a lincselőket nem is fogják kikutatni.

Amikor Róma polgármestere hirül vitte a pápának a Mussolini ellen megkisérelt merényletet, a Szentatya a következőket mondotta:

— *A meghiusult merénylet ujabb bizonyitéka annak, hogy Mussolini a nagy Isten különös védelme alatt áll.*

Csak később tette hozzá a pápa a következő megjegyzést:

— *A miniszterelnök urnak azért mégis jobban kell vigyázni magára.*

Rombolnak a fasiszták

A Mussolini ellen megkisérelt merénylet hire vasárnap este terjedt el Rómában és ott óriási felháborodást keltett. A fasiszták nagy tömegekbe verődve, a fasisztaellenes lapok szerkesztőségei elé vonultak és

összerombolták az ellenzéki lapok szerkesztőségi és nyomdaépületeit.

A tömeg az *Il Mondo* épületének ablakait beverte, majd behatolt a szerkesztőség helyiségeibe és mindent összerombolt. Ugyanez ismétlődött meg a *Voce Republikano* és a *Risorcimento* cimü lapok szerkesztőségében is. Az *Il Mondo* igazgatójának lakását is szétrombolták és

a fasiszták megostromolták egyes szociálista és köztársasági politikusok házait is.

A zavargások egész a késő esti órákig tartottak, amikor a rendőrség véget vetett a további zavargásoknak.

Milanóban a fasiszták elpusztitották a szocialista *Avanti* és a kommunista *Unita* cimü lapok szerkesztőségeit, majd ezrével tódultak ki a pályaudvarhoz, mert tudták, hogy a bolognai vonattal kell megérkeznie *Bellestri* szocialista vezérnek egy vidéki gyülésről. Amikor Bellestri leszállt a vonatról, *a tömeg nekirontott, megtámadta és sulyosan bántalmazta.*

Elkövetkezett a tettek ideje

A Mussolini elleni merénylet minden bizonnyal *politikai következményekkel fog járni,* erre vall, hogy

Mussolini össze akarja hivni a parlamentet, hogy uj és az eddiginél sokkal erélyesebb rendszabályokat hozzon a fasizmus ellenségeivel szemben.

Turatti, a fasiszta párt főtitkára a merénylet után beszédet mondott, a melyben többek közt a következőket jelentette ki:

— Legyen vége az örökös napirendnek és fecsegésnek,

elkövetkezett a tettek ideje,

mert az eddigi gyilkos merényletek azt bizonyitják, hogy a fasció hazai és külföldi ellenségei szövetkeztek a vezér ellen. *Elrettentő példát kell mutatni,*

a népnek kell az igazságot szolgáltatni és a büntetés csak a halál lehet.

A birák tévedhetnek, a nép nem. *Meg kell ölni Mussolini eddigi merénylőit,* Zambonit, Capellót és Luzettit. Minden fasiszta őrködjék, hogy sorainkba ne kerülhessen be ellenség és különösen óvakodjék mindenki a szabadkőmüvesektől.

A fasiszták tuszokat szednek Mussolini életéért

Milanói jelentés szerint a ferrarai fasiszta párt vezetősége hétfőn este titkos ülést tartott, amelyen *összeállitotta azoknak a névsorát, akik a pártvezetőség véleménye szerint ellenségei a fasizmusnak.* Az ülésen ugy határoztak, hogy

a listán felsoroltakat tuszoknak tekintik és életüket Mussolini életétől teszik függővé.

Az ülésen csak a legmegbizhatóbb pártvezetőségi tagok vehettek részt és a bejáratokat a fisiszta milicia tagjai állták el. Az ülésen *Valpo* képviselő elnökölt, aki az ülés után ugy nyilatkozott az ujságirók előtt, hogy a mai helyzet olyan, hogy

a legerélyesebb ellenrendszabályokat kell alkalmazni és ezért az ülésen megalakitották a fasiszta titkos rendőrséget is.

Az ülésen egyébként felolvasták *a szocialisták hüségnyilatkozatát* is, amelyben *Vavallari* és *Raba* szocialista képviselők *ünnepélyes esküt tesznek a fasizmus mellett.* A ferrarai fasiszta párt vezetősége azonban elhatározta, hogy

a szociáldemokratákat az uj fasiszta titkos rendőrség továbbra is szigoruan ellenőrizni fogja, mert nem biznak a szocialisták hüségnyilatkozatában

és azt hiszik, hogy azt csak azért tették, hogy megmeneküljenek a bosszu elől.

Olasz-francia összeütközés Ventimigliánál

Párisból jelentik: Nizzai jelentés szerint

Ventimiglia olasz határállomáson francia vasutasok és olasz fasiszták között véres összeütközés történt.

Az olasz határállomásra beérkező francia vasutasok vonakodtak kalapjukat levenni, amikor a fasiszta himnuszt játszották, mire *a feketeingesek megrohanták a francia vasutasokat, akiknek végül is meg kellett futamodniok.* Az egyik francia vasutast, akinek a mellén a becsületrend szalagja volt, felszólitották, hogy vegye le a szalagot és mikor ezt vonakodott megtenni,

letépték a francia vasutas melléről a becsületrend szallagját és őt sulyosan inzultálták.

A pályaudvarról a tömeg a francia konzulátus épülete elé vonult és az egyik

fasiszta a francia konzulátus épületének külső homlokfalára kitüzte a fasiszta lobogót,

majd izgató beszédet mondott a tüntető tömegnek. A francia konzul telefonon kért sürgős rendőri védelmet.

„A fasizmus megdönthetetlen"

Mint Párisból jelentik, a francia sajtó érdeklődésének előterében a Mussolini ellen megkisérelt merénylet áll. A lapok felvetik azt a kérdést, hogy *mi történt volna, ha a merénylet sikerült volna* és Mussolini elpusztult volna. A lapok megállapitják, hogy

a fasizmus sziklaszilárd és nem dőlhet meg Mussolini halálával.

Az *Action Française* azért üdvözli Mussolini megmenekülését, mert a lap annak a véleményének ad kifejezést, hogy

ha a merénylet sikerült volna, ugy egész Európa ismét lángba borult volna,

ugyanugy, mint 1914-ben a szarajevói merénylet után. A fasiszták francia nyelven megjelenő lapja azt irja, hogy a Mussolini elleni merényleteket a nemzetközi bankokrácia irányitja. Ezt azzal igyekszik bizonyitani, hogy a Mussolini elleni merényletet megelőző napokban óriási tömegben kinálták a lirát, mig annak értéke azonnal emelkedett, amikor nyilvánvalóvá lett, hogy a merénylet ismét kudarcot vallott.

Megverték a birót a tárgyalóteremben

Miatov vrsaci ügyvéd egy tárgyaláson inzultálta Kumisics járásbirót

Noviszadról jelentik: *Kumisics* Brankó vrsaci vezető-járásbiró érdekes fegyelmi *feljelentést tett* a noviszadi ügyvédi kamaránál dr. *Miatov* Szvetomir volt képviselő, vrsaci ügyvéd ellen.

A feljelentésben Kumisics elmondja, hogy egy tárgyaláson Miatov irásbeli meghatalmazás nélkül jelent meg, mire ő nem engedte meg neki, hogy a pörben szerepeljen. Az ügyvéd egy ideig csendesen viselkedett a tárgyalóteremben, később *azonban hangos megjegyzéssel félbeszakitotta a tárgyalást.* A járásbiró csendre intette Miatovot, majd kiutasitotta a szobából. Az ügyvéd nem akart távozni, ami annyira dühbe hozta Kumisicset, hogy *rá akart támadni Miatovra.* Az ügyvéd észrevette a járásbiró szándékát, megelőzte és *tettleg sulyosan inzultálta.*

A noviszadi ügyvédi kamara a feljelentést átadta a kamara ügyészének, dr. *Szekulics* Milánnak, aki *felszólitotta Miatovot, hogy nyolc napon belül a feljelentésre tegye meg igazoló jelentését.*

Kumisics járásbiró egyébként Miatov ellen feljelentést is tett a vrsaci járásbiróságon.

CIRKUSZ

A hüpermozi
vagy
Uj müfaj született!
vagy
A futurizmus diadala!

Akropolis, 3549 október 78-án. Hullámhossz 2748!

Halló, halló, Földlakók!

Már hónapokkal ezelőtt suttogták egyik földrészből a másikba a holdbeli nyaralók közt keletkezett müvészeti forradalom hirét, aminek részleteit senki se tudta, csak annyit, hogy az Akropolisban letelepült Modern Tükör elkeritett helyen lázas épitkezésbe kezdett és hogy ez az épitkezés összefüggésben áll a Holdkolónia fantasztikus terveivel.

Munkatársunknak ma délelőtt végre sikerült bejutni az akropolisi titokzatos épitkezés területére, ahol beszélgetést folytatott a készülő szenzációs vállalkozás vezetőjével, Mari-Nettivel, a hirhedt futurista szerzővel és hivatalos beleegyezést nyert, hogy a nagyközönséggel annyit közöljön, amennyit a meglepetésnek igérkező esemény veszélyeztetése nélkül közölhet.

Tudvalevő, hogy a Holdkolónia futurista szerzői évek óta megszakitották az Eleven Tükör (Világfilm) szerzőegyesületével az összeköttetést, azzal a megokolással, hogy véleményük szerint az Élő Tükör (Mozidráma) másfélezeréves élete hanyatlóban van, csak a konzervativizmus tartja még fent — hogy az uj kor uj drámai müvészeket követel, a »Jövő« zenéjét, aminek előkészitését azok hivatottak ápolni, akik a születendő uj drámai müfajok lényegét előre megsejtették és megszületését kivánják.

Mari-Netti, a legszélsőségesebb és legvakmerőbb közöttük, negyvenkettőben megjelent tanulmányában kifejtette, hogy a Mozidráma, ugy, ahogy ismerjük, kiélte minden lehetőségét, tulfejlődött önmagán, ujabb tartalmat nem tud már felszivni az életből s ennek következtében halálra van itélve. Fejlődésének első stádiuma, ami körülbelül a huszonötödik században fejeződött be, technikai kialakulása volt, tulajdonképpen a film őskora, történelemelőtti ideje. Mikor a tökéletesen domboru, tökéletesen szines és tökéletesen beszélő mozifigurák feltalálása után bekövetkezett a döntő esemény: ezeknek a figuráknak szabad térbe való vetitése, másszóval inkarnációja és sokszorositása magának a szinésznek, aki a gép elé áll — technikai továbbfejlődésről nem lehetett szó, megkezdődött a mai Élő Tükör tulajdonképpeni története, a tiszta mozidráma Megkezdődött és élt ezer évet. Ez az ezer év azonban (legalább Mari-Netti szerint) azzal a tanulsággal záródott le, hogy a filmdráma, mint esztétikum, kezdettől fogva szerves összefüggésben állott a film technikumával — utóbbinak kiteljesedése után nem tudott önállóan továbbfejlődni, sorvadásba esett és életképességét elvesztette.

A futurista szerzők felismerve azt a tünetet, mely végveszéllyel fenyegeti a költészet tartalmát s az egész drámairodalmat, uj keretet kezdtek keresni már e század elején képzeletük alkotásai, az ugynevezett drámai témák számára. Uj keretet, uj müfajt, melyben elmondhatják uj mondanivalóikat a serdülő uj nemzedék, a jövő, a Holnap gyermekének.

És most, ugy mondják, megtalálták!

Az a müvészi produkció, amire Mari-Netti társulata titokban készül, megfeszitett munkával és lázas lelkesedéssel, olyan frenetikus meglepetés lesz a közönség számára, (ha ugyan akad majd közönség, amelyik ezt beveszi) amire igazán nem alkalmazható Akiba mondása, hogy nincs uj a nap alatt.

A futurizmus szótárában járatlan polgári közönséggel szinte bajos megértetni, miről van szó.

Legyen bevezetésnek elég, hogy a titokzatos épitkezés helyén egy szinházszerü valami épül javában — nézőtere van a közönség számára és zenekara, éppen ugy, mint egy rendes szinháznak. De a szinpadon — bármilyen különösen hangzik, Mari-Netti esküvel erősiti, hogy ugy lesz — nem gépből vetitett figurák, hanem valóságos eleven emberek fognak játszani! Jól méltóztassék megérteni: — nem valami uj találmányról van szó, amilyen a füstnélküli lőpor, vagy a drótnélküli repülőgép volt valamikor — nem arról van szó, hogy valakinek sikerült vetitőgép nélkül állitania szinpadra a szinészek tükörképét és hangját — arról van szó, hogy maguk a szinészek, ugy, ahogy vannak, ott a szinpadon játsszák el, a közönség előtt, a darabot, egészen ugy, ahogy a felvevőgépbe szokták bejátszani — eljátszák s a közönségnek módjában lesz meggyőződni, hogy nem tükörképet, hanem eleven hus- és vérvalóságot lát és hall. S mig ez történik, a rendező, elől a szinpad szélén egy lukban fog ülni és halkan dirigálja a cselekményt. Ugy hivják az uj müfaj uj szókincsévei: sugó.

Első darabnak egy dramatizált filmet, a klasszikus emlékü Hamletet fogják adni, Shakespearetől. Mari-Netti, a szinház igazgatója, a muzeumból kikeresett ősfilmből magából dolgozta át szinpadra ezt az érdekes müvészettörténeti emléket.

A különleges kisérleti produkció iránt kuriózumokat kedvelő körökben nagy az érdeklődés.

Karinthy Ferenc

Nyomorékra verte anyját egy szrbobráni földbirtokos

A vérengző fiut letartóztatták

Noviszádról jelentik: Hétfőn a noviszadi ügyészség fogházába szállitották *Pivnicski* Ráda szrbobráni földbirtokost, akit a csendőrség azért tartóztatott le, mert *édesanyját vadállatias kegyetlenséggel félholtra verte.*

Pivnicski régóta ellenséges viszonyban élt édesanyjával, aki elhalt férje után nagy vagyon haszonélvezetét örökölte. Pivnicski Ráda azt kivánta anyjától, hogy a haszonélvezetet engedje át neki. Az anya erről tudni sem akart és ragaszkodott elhunyt férje utolsó akaratához. Emiatt anya és fiu között napirenden voltak a veszekedések.

Vasárnap este Pivnicski Ráda berontott anyjához és azt követelte, hogy másnap menjen vele az ügyvédhez és irassa a vagyont a nevére. Amikor az anya ujból megtagadta a követelést, *fia torkon ragadta, a földre teperte és lábbal gázolt rajta, majd egy dorongot keritett és azzal verte agyba-főbe.*

A szerencsétlen öreg asszonynak sikerült valahogy az udvarra kimenekülnie, de fia utolóérte, *ujra bevonszolta a szobába és tovább verte.* Amikor már azt hitte, hogy anyja halott, elmenekült. *Kessler* Zdenka dr. orvosnő részesitette az első segélyben az alélt öreg asszonyt, akiről az orvosi látlelet megállapitotta, hogy *állapota életveszélyes és ha sikerül is megmenteni, sérülései olyan sulyos természetüek, hogy nyomorék marad.* Pisnicskit a szomszédok feljelentésére letartóztatták.

Rácz György az ügyészségi fogházban

A merénylet okai és lélektani előzményei — A csődválasztmány szerint nem Dimitrijevics tömeggondnok eljárása okozta Rácz vagyoni romlását — Rácz előre készült a merényletre

Az az izgalom, amelyet a pénteki merénylet keltett, még mindig nem csillapodott le. Dr. *Dimitrievics* Drágó ügyvéd, akire ifju *Rácz* György pénteken hátulról rálőtt, már teljesen egészséges és folytatja ügyvédi tevékenységét. A merénylő az ügyészség fogházában van, az ünnepek miatt a vizsgálóbiró még nem hallgatta ki.

A közönség természetesen pro et contra foglalkozik az orvtámadással. Különösen Topolán, ahol Rácz György lakott, alig van más beszédtéma, mint a pénteki merénylet. Megállapitható, hogy ma már a topolaiak is tisztábban látnak és az a közhangulat, amely, ha nem is menteni, de magyarázni igyekezett a merényletet, uj irányt vett. Azok előtt a topolaiak előtt, akik ifju Rácz Györgynél elvesztették pénzüket, derengeni kezd, hogy Rácz Györgyöt nem a csőd kergette vagyoni romlásba és őket nem emiatt érte veszteség, hanem maga Rácz volt az oka annak, hogy tönkrement és *a tönkremenésnek volt a logikus folyamánya a csőd.*

A Rácz-csődügy csődválasztmányi tagjainak objektiv előadásából megállapitható, hogy *Rácz keresni akart a csődön* ugy azonban, hogy a hitelezők minél kevesebbet kapjanak. Rácz azt a kivánságát hangoztatta, hogy a hitelezőket *követeléseik husz százaléka erejéig elégitsék ki,* ellenben ő, ha más neve alatt is, *megtarthassa a házát és malmát.* Ezt a kivánságot azonban nem lehetett teljesiteni s ezt azok is megmagyarázták Rácznak, akikben neki feltétlen bizalma volt. Az is tény, hogy dr. Dimitrievics Drágó felajánlotta Rácznak, hogy *csődtömeggondnoki keresetének negyedrészét ajándékképen neki adja,* hogy uj életet kezdhessen. Rácot szinte zavarba hozta ez az ajánlat és azt kivánta, hogy Dimitrievics irásban kötelezze magát, hogy ezt az ajándékot tényleg meg is adja. Rácznak azért nem volt inyére ez az ajánlat, mert ezáltal szétfoszlott volna az a varázs, hogy ő másoknak az áldozata és Topolán oda lett volna a népszerüsége, ami ugy látszik Rácz szemében nagyon fontos volt.

Lehet, hogy Rácz maga is azt hitte, hogy ő dúsgazdag ember, a topolaiakat azonban mindenesetre széditette ez a gazdagság s ennek köszönhette Rácz, hogy minden olyan tisztség, amely a községben a népszerüseggel együttjár, *őneki jutott.*

A topolaiak nagyobb bizalommal vitték Ráczhoz pénzüket, mint akármelyik bankba. Rácz pedig vasárnap délutánonkint tüzoltó-főparancsnoki egyenruhájában, fehér keztyüvel hajtatott végig a falun, ahol mindenki megbámulta és a szegény emberek boldogok voltak, hogy ilyen jó helyre bizták a pénzüket.

Az áldozatok között van szegény varrónő, aki egy egész élet munkájának az eredményét, negyvenezer dinárt adott oda Rácznak. Rácz kölcsönt vett föl a saját kocsisától, mosónőjétől, szakácsnőjétől, holott akkor már tudnia kellett, hogy ő nem az a dusgazdag ember, akinek hiszi magát s passzivái meghaladják az aktivákat. Rengeteg sok mezőgazdasági munkás és részeszsellér károsodott Rácznál, akik a részesmunkáért kapott télirevaló buzájukat vitték és adták a Rácz-malomba azzal, hogy árválasztási joguk lesz, vagyis akkor kapnak érte vagy buzát, vagy pénzt, amikor az árat megfelelőnek tartják. Ezek valamennyien elvesztették pénzüket és Rácz *csak ugy tudott az ellene felgyülemlő* jogos gyülölettől szabadulni, ha *uton-utfélén azt hirdette, hogy őt az* ügyvédek, különösen pedig a csődtömeggondnok tette tönkre. Az is megállapitható, hogy Rácz számára menekvés volt a csőd, mert büntető feljelentéseket zuditottak ellene.

Hogy vagyoni romlást okozott-e a csőd és hogy Rácz valóban éhezett-e, azt nem lehet megállapitani. Tény az, hogy felesége vagyonát a csődválasztmány kiadta a csődből, valamint kiadták Rácz ingóságait is. Az is tény, hogy Dimitrievics Drágó ügyvéd mindent *megtett, hogy valami elfogadható egyezség* iőjjön létre.

Rácz abban a hiszemben kérte meg a csődöt maga ellen, hogy a csődeljárás folyamán kiegyezik a hitelezőivel, adósságai nyolcvan százalékától megszabadul s ő ujra a régi, gazdag, vezető falusi *potentát* lesz. Ebben a számitásában csalódott.

A falujabéliek, akik között eleinte nagyon erős hangulat volt Rácz ellen, a csődeljárás alatt azt látták, hogy a Rácz-malom felszerelését eladják, a földeket haszonbérbe adják, kezdték hinni, hogy mindez ügyvédi machináció s *ez teszi tönkre Ráczot.* Noha a csőleltárban felvett ingóságok közül egyet-mást nem megfelelő áron értékesitettek, ebből nem származott kár Ráczra, hanem legfeljebb csak a hitelezőkre.

Az bizonyos, hogy Rácz csalódott abban a feltevésében, hogy a csőd az ő számára csak átmeneti állapot lesz, amely után ujból a régi vezetőember lesz. Hogy azonban ebben a hitében megcsalódott, az nem a csődtörvény, *még kevésbé Dimitrievics Drágó büne.* A csődeljárásnak mindig van bizonyos büntetőjellege s ha a hitelező nem is kapja meg követelését, mint ahogy nem kapja meg az sem, aki a sikkasztót becsukatja, sokszor kénytelen a hitelező a csődkéréshez nyulni. Rácz a csődeljárást csak annak tekintette, hogy majd megszabadul hitelezőitől s vagyonának nagyobb része megmarad.

A vizsgálat Rácz merényletének lélektani rugóit is fel fogja deriteni, azonban arra is kiterjed, hogy megállapitsák, hogy előre készült-e Rácz arra, hogy rálő Dimitrievicsre, vagy pedig csak pillanatnyi felindulás következménye volt a merénylet. Dimitrievics Drágónál jelentkeztek tanuk, akiknek Rácz hetekkel a merénylet előtt elmondta, hogy végezni fog Dimitrieviccsel. Arra is jelentkezett szemtanu, hogy Rácz a merénylet előtt mosolyogva beszélgetett Dimitrievics-csel és barátságos kézfogással bucsuzott el tőle.

Hogy melyik biróság tárgyalja Rácz György bünügyét, még nem tudni. A vizsgálatot eddig a szuboticai törvényszék folytatja, mert Rácz még nem terjesztett elő biróküldés, illetve más biróság delegálása iránti kérelmet.

Az emigránsokat

ünnepelték a magyar szocialisták kongresszusán

Budapestről jelentik: A magyarországi szociáldemokrata párt vasárnap és hétfőn tartotta ezévi kongresszusát a régi képviselőház üléstermében. A kongresszust, amelyen kétszáztiz kiküldött vett részt, *Peyer* Károly nyitotta meg, első szavával üdvözölve a külföldön tartózkodó elvtársakat és kijelentette, hogy bárhogy üvöltsenek is az ellenforradalom hiénái, ezt *az üdvözlést mindaddig meg fogják ismételni, amig az emigránsok haza nem térhetnek.*

A kongresszus résztvevői ezután megkoszoruzták Somogyi és Bacsó sirját, majd a délutáni ülésen *Farkas* Istvánnak a szociáldemokrata parlamenti frakció nevében tett előterjesztése kapcsán *a kongresszus résztvevői viharosan éljenezték Bokányi Dezsőt és Garami Ernőt,* mig végül a jelenlevő rendőrtiszt figyelmeztette a kongresszus vezetőségét, hogyha az emigránsok üdvözlése nem szünik meg, kénytelen lesz feloszlatni a kongresszust.

A szociáldemokrata kongresszuson egyébként a párt-kisebbség éles támadásait és ennek következtében éles kirobbanásokat vártak, ami azonban nem következett be. A pártvezetőség megválasztásánál az ellenzéki listával szemben a hivatalos lista győzött, ugy hogy *ismét a régi vezetőség került a párt élére.*

A kongresszus egyik legérdekesebb eseménye, hogy a szónokok kivétel nélkül a Vági-párttal való kibékülés szükségességét hangoztatták. A pártvezetőség ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy *a párt minden volt tagjának módjában áll visszatérni a szociáldemokrata pártba.*

KISEBBSÉGI ÉLET

Colban Erik, a Népszövetség főtitkára Bukarestben előadást tartott Románia szerepéről a népszövetségi ligáról. Az előadás bevezető részében a főtitkár rámutatott arra, hogy a kisebbségi kérdés helyes megoldása nélkül a világ békéje nem teljes és nem állandó. »A kisebbségi kérdés — mondotta Colban — a világ legnehezebb problémája, nemzetközi kérdés, mert helyes megoldásától függ a világ békéje. A kérdés évszázados, egykönnyen nem lehet megoldani. Románia szelleme közel áll Franciaországéhoz, ahol a szabadság, egyenlőség és testvériség jelében élnek az emberek, igy Romániának is ezen jelszavak jegyében kell megoldást keresni a kisebbségi kérdésre. Egy ország kisebbségi ügye azonban az illető állam belügyét kell, hogy képezze, mert csak az állam keretein belül lehet közmegelégedésre megoldani. Sokkal jobb, ha az állam és a kisebbségek egymás között intézik el a függő kérdéseket és nem viszik a világtribün elé, mert ott kevés lehetőség van a kérdés megoldására. Ha Romániát és ennek kormányait a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméi vezérlik, ugy egész biztos, hogy kedvezően és megnyugtató formában oldja meg a kisebbségi kérdést a béke teljes jegyében«.

*

A magyar miniszterelnök, gróf Bethlen István kijelentéseit, melyeket a pilisvörösvári választókerület küldöttségének a kisebbségi politikáról tett, a német sajtó rendkivül örömmel üdvözli. A Tag ezeket irja: Tekintve magától a ténytől, hogy a magyar miniszterelnök német beszédet intéz az előtte megjelenő küldöttséghez, a beszéd oly világosan mutatja a magyar kormánynak lojális kisebbségi politika követésére irányuló szándékát, hogy Magyarország határain tul is figyelmet érdemel«. A Deutsche Allgemeine Zeitung a következőket irja: »Örömmel üdvözöljük a magyar miniszterelnök nyilatkozatát, amely Németországban rokonszenvre fog találni és az az óhajtásunk, hogy gróf Bethlen István érvényt tudjon szerezni akaratának.« A Tägliche Rundschau szerint gróf Bethlen István magyar miniszterelnöknek beszédét nemcsak Németországban, hanem a külföldön is meg kell hallani. A Leipziger Neuesten Nachrichten azt irja, hogy a magyar miniszterelnök nyilatkozatait Németországban nagy örömmel fogják tudomásul venni.

*

Massaryk köztársasági elnök Csehszlovákia megalakulásának nyolcadik évfordulója alkalmával fogadta a pártok vezetőit és a diplomáciai testület üdvözlését. A szenátus elnökségének tisztelgő látogatását az ősz államférfi hosszabb beszédben köszönte meg, melyben kitért a kisebbségi kérdésre is: »Elégtétellel tölt el — mondotta — hogy a mai német honfitársaink is kiveszik részüket a parlamenti munkából. Nem becsülöm ugyan tul ezt az első lépést, azonban a kormánypártok személyes érintkezésében és a közigazgatásban való együttmunkálkodásban a további közeledésre nézve jó előfeltételt látok. Az abszolutisztikus monarchia egymás ellen játszotta ki a népeket, azonban a republikában és a demokráciában, a mi világrendünkben ez ki van zárva. Német honfitársaink elhatározása ugyanakkor történik meg, a mikor Európa népei közelednek egymáshoz és különösen a franciák és németek nyujtanak egymásnak békejobbot. Poincaré elszászi utazása és az ő nyelvi politikája tanulságos bizonyitékai annak, hogy az államok és a népek közeledése szervesen összefüggő külés belpolitikai munka«.

*

Az erdélyi kisebbségek, mint megirtuk, emlékiratot adtak át Bucsan államtitkárnak. Az emlékiratról a bukaresti sajtóban az a hir terjedt el, hogy a nemzetiségek ultimátumszerü követeléseket állitottak fel a kormánynak. Bucsan államtitkár a Rapid sajtóügynökség előtt megcáfolta a hireket és kijelentette, hogy a kormány semmiféle ultimátumot nem kapott. A németekre vonatkozólag az államtitkár elmondotta, hogy szintén alaptalan az a hiresztelés, mintha a kormányhoz való jóviszonyukban változás állott volna be. Mindösszesze Hans Ottó Roth elkedvetlenedve panaszolta föl a medgyesi városi tanács ellen elrendelt vizsgálatot. De ez a vizsgálat feljelentésre történt és aggodalomra azért sincs ok, mert felosztalás esetén Medgyesen a városi tanács csak szászokból állitható össze, akik ott többségben vannak. — A Rapid szerint az államtitkár kitért egyes lapoknak azon hireire, hogy a magyar párt a csucsai paktum nyilvánosságra hozatalával »fenyegetőzik«, ha nem teljesitik kivánságaikat. A távirati iroda közlése szerint Bucsan e hirekre a következőket mondotta volna: »A csucsai paktumot nyilvánosságra lehet hozni, mert a paktum elvesztette érvényét, hiszen a magyar párt azt felmondotta. A paktumnak ma már csak történelmi jelentősége van«.

Csendőrkézre kerültek a szombori rablógyilkosok

Elfogták a Pihenő csárdabeli rablógyilkosság valamennyi tettesét — A gyilkosok feljelentése vezette nyomra a csendőrséget Két jómódu szombori gazda és egy sztapári földmüves voltak Brankov Zsarkó büntársai — Szervezett betörőbanda garázdálkodott Szombor környékén

Szökött rablógyilkos a pocsolyában

Szomborból jelentik: A Sztapári-uti rablógyilkosság ügyében hetekig tartó nyomozás után váratlan fordulat történt.

A csendőrség elfogta Brankov Zsárkó cipész büntársait is, két szombori tanyai gazdálkodó és egy sztapári földmives személyében.

Brankov Zsarkó büntársainak nyomára különös módon jutott a csendőrség. Amikor Brankov Zsarkót elfogták, a csendőrségen beismerő vallomást tett, megnevezte büntársait is, *két oszijeki ember személyében*, akikről azonban kiderült, hogy semmi közük Jelasics Sztankó csárdatulajdonos és Brantobranszki Tósó szombori legény meggyilkolásához. Időközben Brankov Zsarkót átszállitották az ügyészségre, ahol, amikor a vizsgálóbiró kihallgatta, visszavonta a csendőrségen tett beismerő vallomását. A vizsgálat emiatt teljesen megakadt és már az a hir is elterjedt, hogy bizonyitékok hiányában szabadon fogják bocsájtani Brankovot. A csendőrség azonban kettőzött erővel folytatta a nyomozást a cipész büntársainak kézrekeritésére, de heteken keresztül minden eredmény nélkül.

A nyomozás során *Pankert* Emil csendőrszázadosnak kezébe került egy feljelentés, amelyet még közvetlenül a Sztapári-uti gyilkosság után tett *Parcsetics* Cikics Péró szombori tanyavidéki gazdálkodó. A feljelentés szerint, a gyilkosság után két nappal, *nyolc bekormozott arcu férfi hatolt be Parcseticsék tanyájára*, ott enni kértek, majd fegyvert fogtak Parcseticsre, feleségére, valamint bátyjára, Parcseics Cikics Szteván gazdálkodóra és pénzt követeltek. Parcsetics Péró — a feljelentés szerint — ötven dinárt adott oda a fegyveres rablóknak, akik, amikor meggyőződtek arról, hogy a gazdálkodónál nincs több pénz, visszaadták az ötven dinárt, sőt egyikük Parcsetics négy éves kisfiának ajándékba adott öt dinárt és azzal eltávoztak. A csendőrség annakidején — mint a *Bácsmegyei Napló* megirta — nyomozást is inditott a bekormozott arcu rablók után, de eredménytelenül. Most, amikor Pankert csendőrszázadosnak ismet kezébe került a feljelentés, ebbe az irányba terelte a nyomozást, mert Parcsetics megtámadása és a Sztapári-uti gyilkosság között összefüggést látott. Az ujabb nyomozás alkalmával rendkivül gyanusnak találták Parcsetics feljelentését. Amikor ugyanis a gazdálkodót kihallgatták, azt állitotta, hogy a rablók nyolcan voltak. Külön kihallgatták Parcsetics bátyját, Sztevánt, aki azt állitotta, hogy a rablók hatan voltak, viszont Parcseticsné amellett esküdözött, hogy öt rabló járt náluk. Még gyanusabbá tette ezt a három egymástól eltérő vallomást az a körülmény, hogy Parcseticsék szomszédai semmit sem tudnak a rablótámadásról. A csendőrség erre pénteken

letartóztatta Parcsetics Cikics Pérót, annak feleségét és Parcsetics Cikics Sztévót,

akiket beszállitottak a csendőrségre és azirán faggatták őket, hogy nem ismerik-e Brankov Zsarkót. A letartóztatottak tagadtak, mire vasárnap délelőtt Parcsetics Pérót átszállitották az ügyészségre, hogy a cipésszel szembesitsék.

Amikor Brankov meglátta Parcseticset, elsápedt és ráförmedt: — Vigyázz, ha visszanyerem szabadságom, megöllek, mert te voltál az áruló.

Parcsetics erre megtört és még ott, Brankov előtt beismerte, hogy

a sztapári-uti gyilkosságot együtt követte el Brankov Zsárkóval.

A csendőrök a vizsgálóbirónál való szembesités után visszavitték Parcseticset a csendőrségre, ahol részletes beismerő vallomást tett. Elmondta, hogy

a rablógyilkosságot négyen követték el, rajta kivül Brankov, azután a bátyja, Parcsetics Cikics István és Necin Szima sztapári földmives,

aki dohánycsempészéssel is foglalkozik. A rablógyilkosságra napokig készültek, majd a kritikus napon behatoltak a csárdába, ahol Brankov lelőtte Jelasics csárdatulajdonost, valamint a csárdabeliek segitségére siető Brantobranszki Tósót, mig ő Jelasics kisfiát akarta eltenni láb alól, de közben megzavarták őket.

A csendőrség azonnal intézkedett, hogy Nécin Szimát letartóztassák. Csendőrök utaztak ki Sztapár községbe, ahol éppen *az egyik korcsmában találtak rá Brankov negyedik büntársára.* Beszállitották Szomborba, ahol a csendőrségen szintén beismerő vallomást tett.

Hétfőn délután a két Parcseticset és Nécint kivitték a helyszinre, hogy Jelasics kisfiával szembesitsék. A hatóságok részéről *Pankert* Emil csendőrszdzados, *Martinovics* György rendőrfőkapitányhelyettes és *Kupuszárevics* Mihály ügyész szálltak ki. A helyszinen a rablógyilkosok megerősitették beismerő vallomásukat és Parcsetics Péró kijelentette, hogy *a feljelentést annakidején azért tette meg, mert ezzel a gyanut akarta magáról és társairól elháritani.*

A helyszini nyomozás befejezése után Parcsetics Péró arra kérte Pankert csendőrszázadost, engedje meg, hogy a csendőrök közeli tanyájára kisérjék, mert el akar bucsuzni családjától. A szállásról délután öt órakor tértek vissza egy parasztszekéren, amelyen három csendőr közé ültették az összekötözött gyilkost. A Fernbach-szállás közelében

Parcsetics hirtelen lefordult a robogó kocsiról,

a mellette ülő csendőrőrmester nyomban utána ugrott, de

a szökevény eltünt a sötétben.

Nyomban alarmirozták a csendőrséget, valamint a rendőrséget. Egész éjszaka folyt a hajsza, amelyben a tanyaiak is részt vettek. A hajtóvadászat eredménytelenül végződött, annak ellenére, hogy felkutatták az egész környéket. Az egyik, tanyaiakból alakult járőr a Fernbach-szállás mögött észrevett egy menekülő alakot, mire üldözőbe vették, többször utána is lőttek, de a golyók nem találtak. A csendőrség már lemondott arról a reményéről, hogy a szökevényt elfogja. Kedden reggel azután ujabb fordulat történt. *Katics* Koszta rendőr, aki szintén résztvett a hajszában, visszatérőben a Fernbach-szállás mellett haladt el. A szállás közelében egy nagyobb pocsolya van, amelyen kis hid vezet át. Katics a hid közelébe érve, észrevette, hogy

a hid alatt, a vizből egy ember feje látszik ki.

Odafutott, mire a fej eltünt a vizben. Katics erre segitségért kiáltott, amit meghallott néhány csendőr, akik a közelben tartózkodtak. A csendőrök a hidhoz futottak és amikor megtudták miről van szó, a viz alá merült embert ki akarták huzni a hid alól. Ez azonban a legnagyobb erőfeszités ellenére sem sikerült, ugy hogy

kötelet kellett keriteni és annak segitségével tudják csak partra vonszolni az embert, akiről kiderült, hogy Parcsetics Péró.

Parcseticset megvasalva szállitották vissza Szomborba, ahol kedden folytatták a kihallgatását.

Parcsetics elmondta, hogy ő és kézrekerült társai egy *tizennégy tagból álló szervezett rablóbandának a tagja* és a rablóbanda vezetője Brankov Zsarkó. Beismerte, hogy Szombor környékén a Sztapári-uti gyilkosságon kivül számtalan rablást követtek el és a rablott holmit az ő tanyájára szállitották.

A csendőrség most folytatja a nyomozást a rablóbanda többi tagjának kézrekeritésére is.

Az angol kormány nem interveniál többet a bányászsztrájk ügyében

A bányatulajdonosok intézzék el maguk az ellentéteket

Londonból jelentik: Baldwin miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány már nem gondol arra, hogy a bányászsztrájk ügyében interveniáljon, mert az intervenció csak elmérgesitené a helyzetet. A bányászoknak épen ugy maguknak kell elintézni a felmerülő konfliktusokat, mint a többi iparágban. Hasonló nyilatkozatot tett Churchill is.

Baldwin kijelentése szenzációs hatást keltett Angliában és azt hiszik, hogy a kormány azért vonul vissza a további intervenciótól, mert teljesen kilátástalannak tartja a helyzetet.

Papi jubileum

Nagy ünnepségek keretében folyt le Fischer Mihály szombori főrabbi ünneplése

Szomborból jelentik: A szombori zsidó hitközség vasárnap *fényes külsőségek közt ünnepelte dr. Fischer Mihály szombori főrabbi negyvenéves működésének jubileumát.*

Az ünnepélyen, a vajdasági rabbikon kivül résztvett *Alkalay Izsák dr. beogradi grandrabbi,* aki vasárnap délelőtt érkezett Vrbászra, ahol a szombori zsidó hitközség küldöttsége vár[illegible] grandrabbi Verbászról autón folytatta utját Szomborba, ahol délután négy órakor vették kezdetüket a jubileumi ünnepségek. *A zsinagógában ünnepi istentiszteletet tartottak,* melyen megjelentek a megyei és városi, valamint a katonai hatóságok képviselői is. Az istentisztelet után dr. *Guttmann* Simon szombori főrabbi lelkes, szép beszédben üdvözölte a jubilánst, majd *Alkalay* grandrabbi mondott hatalmas beszédet, melyben méltatta *Fischer* Mihály főrabbi kiváteles nagy érdemeit. A jubiláns főrabbi *megható beszédben köszönte meg az ünneplést,* hangsulyozva, hogy továbbra is azon lesz, hogy kiérdemelje a zsidóság megbecsülését és szeretetét.

A városház tanácstermében este hat órakor a hitközség diszközgyülést tartott, melyen képviseltette magát a szombori katholikus, görögkeleti, evangélikus egyház és a megyei és városi hatóságok. A közgyülést *Wámoscher* Andor, a hitközség elnöke nyitotta meg, aki felolvasta Őfelségének és Uzunovics miniszterelnöknek szóló hódoló, illetőleg üdvözlő táviratokat. *Spitzer* István ünnepi beszéde után *Turányi Zsigmond* dr. üdvözölte a jubilánst és javasolta, hogy *jegyzőkönyvileg örökitsék meg Fischer Mihály érdemeit, akinek a hitközség egy nagy ezüstserleget ajándékozott.*

A közgyülés után Alkalay grandrabbi fogadta a különböző egyházak, testületek tisztelgő küldöttségét. Este *Wamoscher Andor hitközségi elnök vacsorát adott a jubiláns és a vendégek tiszteletére.* A vacsora után a Lloyd helyiségében ismerkedési estély volt, amelyen számtalan felköszöntő hangzott el.

Véget ért

az agrárszövetségek kongresszusa

Memorandumot nyujtottak át a kormánynak

Noviszadról jelentik: A jugoszláv agrárszövetségek noviszadi kongresszusa vasárnap befejezte tanácskozásait.

Ifjabb dr. Hadzsi Koszta, a noviszadi szövetség ügyésze több órás előadásában az agrárszövetségek által élvezett állami hitelekről számolt be. Megjelölte azokat a rendőket, amelyeket a kihitelezett összegek biztositása érdekében teljesiteni kellene és rámutatott azokra a miniszteri határozatokra, amelyek ellentétben állanak a hitelezésről szóló törvénnyel. Beszámolt a telepitési akció eddigi eredményéről is és bejelentette, hogy eddig a Vajdaságban és Szlavóniában 4000 házhoz való anyagot utaltak ki és eddig már 3500 ház el is készült. Végül a telepitvények község hovátartozásának kérdésére tért át és bejelentette, hogy a telepitvények egy részéből rövidesen önálló községek lesznek.

Utána *Jovanovics* Bogoljub, a noviszadi agrárszövetség főtitkára tartott hosszabb előadást az agrárreformról, a készülő uj agrártörvényről. Arra a megállapitásra jutott, hogy az agrárreformot csak az agrárszövetkezetek utján lehet jól keresztülvinni.

A kongresszus a következő határozati javaslatot fogadta el:

1. A kongresszus felkéri az illetékes miniszereket, továbbá a nemzetgyülés elnökét és a parlamenti klubokat, hogy az adóegységesitésről szóló törvényjavaslatba a szövetkezeteket illetőleg vegyék át a szövetkezetekről szóló szerb törvény 95., 96. és 98. szakaszait.

2. A kongresszus leszögezi azt az álláspontját, hogy a kormány ellenőrzési joga a szövetségnek csak arra a működésére terjed ki, amely az állami hitelekkel függ össze.

3. A kongresszus kéri a kormányt, hogy a jövőben is a nyujtható legnagyobb hiteleket juttassa a szövetségnek.

4. Az agrártörvény olyan intézkedését kivánja a kongresszus, hogy azok az agrárérdekeltek, akik földet kaptak, csak annyit legyenek kötelesek visszatériteni, amennyi teljesitőképességükkel arányban van és szünjenek meg az agrárreform körül még mindig erősen tapasztalható anomáliák és törvénytelenségek.

5. Az ország mind az öt szövetsége szükségét látja annak, hogy központi szövetséget létesitsenek Beograd székhellyel és ennek keresztülvitelével a noviszadi szövetséget bizza meg.

A határozati javaslatot egyhangulag elfogadták és azt memorandumba foglalva hétfőn átadták *Uzunovics* miniszterelnöknek, továbbá az agrárreformügyi miniszternek, a nemzetgyülés elnökének és a pártok vezetőinek.

Az angol községi választásokon

a konzervativ párt sulyos vereséget szenvedett

A munkáspárt 147 mandátumot nyert, a konzervativek nyolcvanhetet vesztettek

Londonból jelentik: Vasárnap folytak le Angliában a községi választások, amelyek meglepő eredménnyel végződtek.

A községi választásokon a konzervativ párt sulyos vereséget szenvedett, mig a munkáspárt mandátumainak száma lényegesen emelkedett.

A kedd estig beérkezett jelentések szerint az eddigi szavazatösszeszámlálásnak az az eredménye, hogy

a munkáspárt száznegyvenhét mandátumot nyert és nyolcat vesztett, ezzel szemben a konzervativ párt nyeresége tizennyolc, vesztesége pedig nyolcvanhét mandátum.

A liberális párt hét mandátumot nyert és hetvenhatot vesztett, a függetlenek nyeresége tizenhárom és vesztesége harmincnégy mandátum.

A munkáspárt lapja, a *Daily Herald* hangsulyozza, hogy

az a megsemmisitő vereség, a mit a kormány szenvedett, megfontolásra kell hogy késztesse Baldwin miniszterelnököt és a kormány tagjait

és be kell látniok, hogy a kormánypárt nem támaszkodhat az ország lakosságának többségére.

A német fajvédők a thoiry-i politika ellen

Stresemann külügyminiszter éles szóváltása a külügyi bizottságban a német nemzetiek szónokaival

Berlinből jelentik: A birodalmi gyülés külügyi bizottságának keddi ülésén éles szóváltás támadt a német nemzetiek szónoka, *Hoetsch* és *Stresemann* külügyminiszter között. A külügyi bizottságban

a kormány többsége azt az álláspontot foglalta el, hogy a thoiry-i tárgyalásokat diplomáciai uton folytatni kell Franciaországgal.

A német nemzetiek szónoka élesen szembehelyezkedett ezzel a felfogással és azt fejtegette, hogy

a genfi tanácskozások során már bebizonyosodott, hogy a thoiry-i tervek nem vezethetnek jóra és nem valósulhatnak meg.

Stresemann külügyminiszter hevesen verte vissza Hoetsch támadását. Gunyos hangon jelentette ki, hogy nincs meglepve, mert tudta, hogy csak a kommunisták és a fajvédők fogják ellenezni a thoiry-i politika kiépitését. Ami a szövetségközi katonai ellenőrzés kérdését illeti, ezzel kapcsolatban Stresemann kijelentette, hogy kár találgatásba bocsátkozni, hogy az ellenőrző bizottság fog-e uj követeléseket támasztani Németországgal szemben.

A birodalmi kormány minden intézkedést megtett, hogy a párisi nagykövetei konferencia követelése értelmében megakadályozza az ugynevezett különitmények és fajvédő szervezetek katonai tevékenységét.

Stresemann kijelentéseit a külügyi bizottság többsége helyesléssel fogadta.

Jókai a legolvasottabb iró a Szrpszka Matica könyvtárában

A Matica évi közgyülése

Noviszadról jelentik: A *Szrpszka Matica* vasárnap tartotta meg évi rendes közgyülését *Vrhovác* Radivoj, a Matica elnökének vezetése alatt. Az elnök ismertette a százéves jubileum alkalmából rendezendő országos ünnepségek főbb mozzanatait.

Maletin Márkó dr., a Matica főtitkárának jelentése után *Lotics* Ljubomir nyugalmazott tanfelügyelő bejelentette, hogy *Kosztics* dr. karlovci-i ügyvéd akciót kezdeményezett, mely szerint *a Matica volt ösztöndijasai közül azok, akik ma rendezett anyagi viszonyok közt vannak, adják vissza a Maticának a kapott segélyeket.* Az akció kedvező eredménnyel halad előre és igen sokan jelentkeztek, akik bizonyos időn belül visszafizetik a kapott ösztöndiiakat.

Az irodalmi bizottság jelentését is vita nélkül fogadták el. A jelentésből kiderül, hogy *a Matica könyvtárában Jókai volt a legolvasottabb iró.* Könyveit 260 olvasó vette igénybe. Dosztojevszkinak és Turgenyevnek 200—200 olvasója volt, mig a hazai irók közül Nusics Braniszlávot 167 olvasó kérte.

A »Haladó nők Maticájá«-nak jelentése beszámolt a Matica női szekciójának gazdag tevékenységéről, amelynek keretében számos neves személyiség *tartott előadásokat és több neves festő* müveiből rendeztek sikerült kiállitásokat.

Banjica Szvetiszláv tanár, a Trandafil-intézet igazgatója, a Trandafil-alapról és az intézetről tett jelentést. *Bajazet* Zsivkó olvasta fel ezután a felügyelőbizottság jelentését, amelyből kitünik, hogy *a választmány egymillió dinárral lépte tul a költségvetést.* A felügyelőbizottság ugy a választmány, mint önmaga számára a felmentvény megadását kérte. *Matics* Milivoj mérnök azzal kivánta a felmentvényt megadni, hogy utasitsák a választmányt, hogy tartsa magát a szabályzatokhoz és olyan esetekben, amikor a költségvetést tul kell lépni, hivjanak egybe rendkivüli közgyülést. *Matanovics* Dusán, a Matica főkönyvelője kifejtette, hogy nem anyagi tullépésről van szó, hanem többek közt arról, hogy a választmány a leltárban vagyonként szereplő 400.000 dinár értékü könyvet az irodalmi bizottságnak adott át, továbbá hogy az eddig árfolyamértékben felvett részvényeket ezentul névértéken számolják el. Nagy összegre rugtak végül a Matica különböző pereiből eredt ügyvédi költségek, melyek szintén nem szerepeltek a költségvetésben. A pénzbeli tullépés szerinte legfeljebb 15—16.000 dinárt tehet ki.

Trifkovics György kórházi igazgatófőorvos javaslatára, többek hozzászólása után a felügyelőbizottság jelentését levették a napirendről és ezügyben legkésőbben ezév vége előtt rendkivüli közgyülés fog összeülni, mely az addigra ujból eszközlendő változásokat megállapitja. A határozathozatal folytán elmaradt a választmány és felügyelőbizottságok tervbevett kiegészitése, mert a közgyülés csak a rendkivüli közgyülésen határoz a felmentvény megadása tárgyában.

A végrehajtó büne

Titokzatos nyomozás a suboticai városházán

A szuboticai városházán kedden délelőtt igen érdekes bünügyben inditott nyomozást a rendőrség. *Gyorgyevics* Dragoszláv polgármester magához hivatta dr. *Momirovics* Veljkó főkapitány-helyettest és *Prodanovics* Mladen rendőrkapitányt és átadott nekik egy névtelen feljelentést egy városi tisztviselő ellen. A rendőrség nyomban meginditotta a nyomozást az illető tisztviselő ellen, akinek nevét a nyomozás érdekében titokban tartják. Az egész ügyet a legnagyobb diszkrécióval intézik és a nyomozás részleteiről a rendőrség semmiféle felvilágositást nem adott ki. Hir szerint a nyomozást Gyorgyevics Dragoszláv polgármester személyesen vezeti a két rendőrkapitány támogatásával és remény van rá, hogy néhány napon belül eredményesen be is fejeződik.

Mint sikerült megtudnunk, a polgármesterhez jelentés érkezett, hogy *az adóhivatal egyik tisztviselője bünös manipulációkkal foglalkozik.* Az illető tisztviselő összejátszott az adóvégrehajtóval és *az árverés alá vett tárgyakat értéken alul megvásárolta, majd drágán értékesitette. Sok esetben az adózó hátralékos adóját nem fedezte az igy elárverezett ingóságok ára és más tárgyakat is összeirtak, amit hasonlóképpen árvereztek el.*

A nyomozás feladata megállapitani, hogy a feljelentésben foglaltak megfelelnek-e a valóságnak.

Ki akarták fosztani

a sztaribecseji adóhivatal pénztárát

A betörők elmenekültek, mielőtt a pénztárba bejuthattak volna

Sztaribecséről jelentik: A sztaribecsei rendőrség széleskörü nyomozást inditott két ismeretlen fiatalember kézrekeritésére, akik vasárnap reggel be akartak törni a sztaribecsei járási adóhivatalba. A betörők vakmerő módon belopództak az adóhivatal épületébe és csak az adóhivatali szolga éberségének köszönhető, hogy a betörés meghiusult. Az eset annál rejtélyesebb, mert az adóhivatal pénztárába az előző napokban *egymillió dinár készpénz folyt be,* amiről azonban az adóhivatal tisztviselőin kivül más nem tudott. A betörők, akikről megállapitották, hogy jólöltözött husz-huszonnégy éves fiatalemberek, bizonyára valami módon megtudták, hogy az adóhivatalban szokatlanul nagy összeget őriznek és ezért határozták el a pénztár kifosztását.

Vasárnap a sztaribecsei adóhivatal helyiségében senkisem szokott tartózkodni. A szolga azonban korán reggel takaritani kezdett és már ép távozni akart, amikor a padlásról gyanus zörejt hallott. Felment a padlásra, ahol a legnagyobb meglepetésére *két fiatalembert talált, akik épp azzal voltak elfoglalva, hogy a pénztárhelyiség felett a menynyezetet kibontsák.* A szolga nyomban lefutott a padlásról és az épületben levő lakásáról fegyvert hozott magával, azon-

ban a betörők észre vették és még mielőtt a szolga visszatérhetett volna, lemenekültek a padlásról. A szolga üldözőbe vette őket, de a betörők *átugrották a szomszédos ház kőkeritését*, mire üldözőjük háromszor utánuk lőtt. A lövések zajára előjött a szomszédos ház tulajdonosa, *Janiga* Alajos gazdálkodó és utjukat állta a menekülőknek, akik erre Janigát leteperték, majd a kapun keresztül az utcára futottak. Ezalatt már nagy tömeg gyült össze az adóhivatal épülete előtt, többen a betörők után eredtek, akiknek azonban nyomuk veszett.

A rendőrség, amint tudomást szerzett a betörési kisérletről, nyomban megindította a nyomozást. A helyszinen *a legmodernebb betörőszerszámokat találták*, amelyekből arra következtet a rendőrség, hogy két notórius betörő kisérelte meg az adóhivatal kifosztását. A kapott személyleirások alapján remélik, hogy a betörők, akik Sztaribecsét nem hagyhatták még el, rövidesen kézre kerülnek.

HIREK

— **A Matica elnökének királyi kitüntetése.** Noviszadról jelentik: A király Vrhovác Radivoj, szremszki-karlovci-i igazgatónak, mint a Matica elnökének a szveti Száva-rend második osztályát adományozta. Vrhovácot magas kitüntetése alkalmából melegen ünnepelték.

— **Petrovics Szvetiszláv Noviszadon tölti a karácsonyt.** Noviszadról jelentik: Petrovics Szvetiszlávnak, a világhirü jugoszláv filmművésznek a mult hetekben kellett volna Noviszadra jönnie, de a tervezett látogatás elmaradt. A müvész most arról értesitette Noviszadon lakó szüleit, hogy karácsonyra hazajön, az ünnepeket és családjának házivédszentünnepét Noviszadon tölti.

— **Noviszad küldöttsége az épitésügyi miniszternél.** Noviszadról jelentik: Lakics János polgármesterhelyettes vezetésével hétfőn küldöttség tisztelgett Vukicsevics Velja épitésügyi miniszternél, akit a küldöttség arra kért, hogy az uj közuti hid épitése alkalmával eredetileg tervezett harminc méteres kis kiegészitő hid beiktatását engedélyezze, hogy a parti forgalom elkülönithető legyen a hid forgalmától. A miniszter szivesen fogadta a város küldöttségét és megigérte, hogy tőle telhetőleg teljesiti a város kérelmét, egyben felszólitotta a küldöttséget, hogy a kérelmet irásba foglalva a noviszadi épitésügyi igazgatóság utján sürgősen terjessze fel és a miniszter két napon belül kedvezően fogja elintézni. Ami a városnak azt a kérelmét illeti, hogy a Noviszadon évek óta heverő és a kért megoldás céljaira szolgáló harminc méteres kiegészitő hidat engedje át a miniszter a városnak, a miniszter kijelentette, hogy elődje, Uzunovics miniszterelnök, amikor épitésügyi miniszter volt, a hidrészt odaigérte Leszkovác városának. A küldöttség felkereste még Trifunovics inspektort, az épitésügyi minisztérium hidosztályának főnökét.

— **Lemondtak a pancsevói városi tanács független demokrata tagjai.** Pancsevóról jelentik: Az uj pancsevói kiszélesitett tanács nyolc Pribicsevics-párti tagja levelet intézett a városi tanácshoz, amelyben közlik, hogy a kinevezést nem fogadják el. A lemondást azzal indokolják, hogy a kinevezési rendszer törvénytelen és az ő kinevezésük megkérdezésük nélkül történt, kijelentik, hogy mindaddig nem vehetnek részt a kiszélesitett tanács munkájában, mig nem a nép választja a községi képviselőket.

— **A horvát parasztpárt szervezkedése a Vajdaságban.** A horvát parasztpárt szervezkedési ügyében vasárnap és hétfőn Szuboticán tartózkodott a párt meghatalmazott kiküldöttje, Hercegh Rudolf a Dom volt szerkesztője. Herceg Rudolf résztvett a Radics-párt szuboticai szervezetének vasárnapi konferenciáján. Vasárnap délután Tavankuton volt Radics-párti gyülés, amelyen szintén résztvett a parasztpárti kiküldött.

— **Ludasiak küldöttsége a polgármesternél.** A ludasi gazdálkodók nagyobb küldöttsége kedden délelőtt ujból megjelent Gyorgyevics Dragoszláv polgármesternél és kérte, eszközölje ki az egyházi hatóságoknál, hogy a megüresedett ludasi plébánosi állásra Takács Ferenc káplánt nevezzék ki. A polgármester azzal utasitotta el a küldöttség ujbóli kérését, hogy a város nem illetékes a plébános jelölésére. A plébánosi állásra az egyházközség három személyt fog jelölni, akik közül a városi tanács kinevezi a plébánost. Takács káplánt hir szerint nem fogják jelölni, mert még fiatal az állásra.

— **Balugdzsics római jugoszláv követ az ujságirók bankettjén.** Beogradból jelentik: A beogradi ujságiró klub hétfőn este harminc személyes bankettet rendezett Balugdzsics Zsivojin római jugoszláv követ tiszteletére. Balugdzsics Zsivojint, aki néhány évvel ezelőtt még aktiv ujságiró volt, nemrégen helyezték át Berlinből Rómába. Balugdzsics a napokban érkezett Beogradba, állitólag politikai misszióval. Balugdzsics Zsivojint, aki a jugoszláv diplomáciai kar egyik legsulyosabb alakja, ujságiró kollegái melegen ünnepelték.

— **Forradalom tört ki Hondurasban.** Washingtonból jelentik: Honduras köztársaságban ismét forradalom tört ki. Az Egyesült-Államok kormánya két hadihajót inditott utnak Honduras felé, hogy az állampolgárok biztonságát megvédjék.

— **Iskola tanitó nélkül.** A Szuboticához tartozó Vágójárás, amely a jugoszláv-magyar határszélen fekszik, kedden délelőtt egy küldöttség utján kérte Gyorgyevics Dragoszláv polgármester közbenjárását, hogy a vágójárási elemi iskolába minél hamarább nevezzenek ki tanitót. Az iskola jelenleg teljesen üresen áll és mintegy hetven-nyolcvan tanuló van tanitó nélkül. Vágójárásnak ezelőtt két iskolája volt, de az egyik a határkiigazitáskor Magyarországnak jutott. Gyorgyevics Dragoszláv polgármester a küldöttség kérelmét a közoktatásügyi minisztériumhoz továbbitotta.

— **Szabadlábrahelyezések.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék vizsgálóbirája szabadlábrahelyezte Maletin Cvetko sztarapalánkai földmüvest, aki Borovszki Makszimot megkéselte és sulyosan megsebesitette. — Szabadlábrahelyezték Dzsigurszki Izidor sztaribecsei kövezetvámszedőt, akit 2573 dinár elsikkasztásával vádlonak. Végül Bovanovics Josip bácspetrovoszelói földmüvest, aki királysértést követett el. Mind a hármat rendőri felügyelet alá helyezték.

— **Tizenkét méter magasról lezuhant és sértetlen maradt egy munkás.** Szomborból jelentik: Az épülő szokolista otthon tetőzetén foglalatoskodott Nagy József harmincéves munkás, aki munka közben elvesztette egyensulyát és lezuhant a tizenkét méter magas épületről. Nagy József olyan szerencsésen esett le, hogy semmi komolyabb baja nem történt, csupán kezén és lábán szenvedett könnyebb sérüléseket

— **Háromezeréves szkitha kardot találtak Ausztriában.** Bécsből jelentik. Oberrafelsbach közelében szántás közben Topf Lipót ekéje egy fémtárgyban akadt meg. A gazdálkodó lehajolt és a földből egy függőlegesen beszurt hatvanhét centiméter hosszu kardot huzott ki. Beuer muzeumi igazgató megállapitotta, hogy a kard szkitha tipusu és a bronzkorszakból származik a Krisztus előtt 1200—1000 közötti évekből. A kard teljesen ép. Az állami muzeum történelemelőtti gyüjteményében helyezték el.

— **Harangszentelés Potiszki Szveti Nikolán.** Potiszki Szveti Nikoláról jelentik: A görögkeleti templom uj harangjait november 7-ikén szentelik fel. A Péter király-szobor leleplezését technikai okokból későbbre halasztották.

— **Életbelépett az uj lakástörvény.** Beogradból jelentik: A hivatalos lap legujabb száma közli az uj lakástörvényt, amely ezzel életbelépett. Az uj törvény, amelynek rendelkezéseit már részletesen ismertette a Bácsmegyei Napló, 1927 május, illetve november 1-ig hosszabbitja meg a lakás-korlátozások érvényességét.

— **Kidőlt egy óriás fa és kisiklatta a D-vonatot.** Majna-Frankfurtból jelentik: Vasárnap este kisiklott a Trier és Giessen között közlekedő D-vonat. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a legutóbbi viharok következtében egy évszázados fa kidőlt és a sinekre zuhant. A mozdony az erős összeütközéstől kiugrott a sinekből és magával rántotta a személykocsikat. Az utasok közül az ijedtségen kivül senkinek sem esett baja.

— **Borzalmas rablógyilkosság a görög-török határon.** Szófiából jelentik: A görög-török határ mentén Zvitengrad község közelében egy rablóbanda megtámadta Pierre Bermond francia mérnököt és családját. A francia mérnök feleségével és fiával kocsin ment az orszaguton. A rablók megölték a mérnököt, feleségét és fiát, a kocsist is sulyosan megsebesitették, aztán kirabolták a holttesteket, a podgyászt magukkal vitték és átszöktek a görög határon. Falusi vásárosok fedezték fel a tömeggyilkosságot és *értesitették a környékbeli csendőrséget*. Noha az üldözés mindjárt megkezdődött, eddig még nem sikerült a rablóbanda tagjait kézrekeriteni. A görög határőrség mozgositva van a rablók üldözésére.

— **Halottak napja Szomborban** Szomborból jelentik: A szombori helyőrség hétfőn, halottak napján szép ünnepség keretében emlékezett meg az elhunyt bajtársairól. Hétfőn délután fél 5 órakor kivonult a szombori katholikus temetőbe a tüzérbrigád teljes zenekarával, Bojnics alezredes vezetése mellett. A temetőben Sűtő János lelkész megáldotta az elhunyt katonák sirját. A gyászünnepséget nagy tömeg nézte végig.

— **Egy kocsmáros gyujtogatásra biztatta fel kiskoru fiát.** Noviszadról jelentik: Brcanov Milutin vilovói vendéglős bebiztositotta vilovói házát és felbiztatta kiskoru fiát, hogy gyujtsa fel a házat. A fiu az utasitás szerint járt el és felgyujtotta a házat, amely teljesen leégett. A noviszadi törvényszék kedden egyévi börtönre itélte a kocsmárost, a kiskoru fiut pedig tizenötnapi elzárásra. Vukovojác Zsárkó dr. államügyész sulyosbitásért felebbezett.

— **A város felépitteti a lebontott dohánytőzsdét.** Noviszadról jelentik: A főtéri trafiképület lebontása miatt támadt bonyodalom megoldásaként a szükebb városi tanács árlejtést irt ki modern dohánytőzsde és ujságárusbódé létesitésére a főtéren.

— **Az orosz Groteszk Szinház vendégszereplése Szuboticán.** Az idei szuboticai szezonnak kétségkivül legkimagaslóbb eseménye lesz a világhirü orosz Groteszk Szinház vendégszereplése. Krsztonosics Péter, a noviszadi Nemzeti Szinház volt igazgatója hozza el Szuboticára már a legközelebbi napokban az orosz müvész együttest, amely az orosz »Kék madár« társulata mellett a leghiresebb ilyen társulat Európában. Legutóbb Bécsben, Zagrebban és Beogradban volt komoly sikere a Groteszk Szinháznak, amelynek igazgatója Iscoldov, rendezője Minin, konferansziéja Anna Morosova és diszlettervezője Novikov festőmüvész, Berlin legnevesebb diszlettervezője. A Groteszk Szinház müsorán egyfelvonásosok, kis operák és balettek szerepelnek vegyesen a legmodernebb szinpadi rendezésben.

— **Egy házvétel bonyodalmai.** A »Bácsmegyei Napló« október hó 27-én megjelent számában »Egy házvétel bonyodalmai« cim alatt egy közlemény jelent meg, amelyre vonatkozóan dr. Mayer Nándor szombori ügyvéd hivatkozással a sajtótörvényre, a következő helyreigazitást küldte: 1. Kollár Mátyás nem »doktor«. Tudnivaló, hogy doktorátust csak teljes fakultásokkal biró egyetem adhat. Ez pedig csak Beogradban és Zagrebban van. Minthogy pedig Kollár Mátyás Szuboticán végzett, nem »doktor.« 2. Én nem vagyok s nem is lehetek a bátyámnak a bátyja, a bátyám pedig nem Mayer József, s nem kereskedő, hanem Mayer János, egy már 15 év előtt a nehéz munkától nyert szivbaja miatt nyugdijazott vasuti lakatos. 3. Ennek a havi 400 din. nyugdijból s a tőlem kapott havi segélyekből élő, nős bátyámnak a házát vette meg Kollár Mátyás még az 1923 év nyarán 130.000 dinárért, melynek második felét kitevő 65.000 dinárnyi vételár részletét tartozott volna Kollár Mátyás még az 1923 évi november 30-án megfizetni. 4. Mi 1923 december 1-je óta nem követeltük feltétlenül s nem követeljük ma sem a második vételári részlet kifizetését, megelégednénk a birói letétbe helyezésével is a házból való kiköltözése esetére, azonban Kollár már három éve erre ep oly kevéssé kapható, mint arra, hogy a második részletet részletekben fizesse meg. 5. A szerződést nem téptem össze, csak bátyám nevét vágtam ki abból, nehogy az esetleg meg nem engedett célra felhasználható legyen, pl. tulajdonjog bekebelezés. Viszont a főtárgyaláson beigazolást nyert, hogy a felmutatott szerződésen látható s azon keresztül huzódó párhuzamos kettős vágás nem tőlem eredt. 6. A kir. törvényszék felmentő itéletében nemcsak azt állapitotta meg tényként, hogy Kollár Mátyást károsodás nem érte, hanem azt is, hogy szerződés ellenes magatartása, bennem, — aki bátyámat s annak érdekeit kötelesség szerint védtem, — jogosan támaszthatta azt a gyanut, hogy Kollár Mátyás bátyámat rossz hiszemüen ki akarta használni és igy azt is, hogy eljárásom nem volt jogtalan. Dr. Mayer Nándor szombori ügyvéd.

— **Elhalasztották a jugoszláv püspöki kar konferenciáját.** Noviszadról jelentik: Szremszki-Karlovciban a kedd délelőttre hirdetett püspöki konferencia megnyitását Dimitrije patriarka elfoglaltsága miatt elhalasztották. A patriárka megbizta Csirics Irinej noviszadi püspököt, hogy az albizottságok kezdjék meg tanácskozásukat. A plenáris ülés szerdán vagy csütörtökön lesz.

— **A szuboticai rendőrség felhivása az autótulajdonosokhoz.** A szuboticai rendőrség közlekedési ügyosztálya felhivja az autótulajdonosokat, hogy autóikat legkésőbb november 6-áig jelentsék be a rendőrség 106 számu szobájában, mert a határidő elmultával a bejelentéseket nem fogadják el. Azok ellen, akik a bejelentést elmulasztják, a rendőrség kihágási eljárást indit.

— **A bódé titka.** Lapunk vasárnapi számában közölt cikkre vonatkozólag özvegy Takács Jánosné annak a közlését kéri, hogy leányát azért fenyitette meg, mert észrevette, hogy szombaton is pénzt csent el a keresetből. Elmondta, hogy a nyolc éves kisleány már többször megtette, hogy megdézsmálta a bódé pénztárát. Minthogy más módon nem tudta a kisleányt a jó utra téritení, megfenyitette. Behozta özvegy Takácsné a kisleányt a szerkesztőségünkbe s itt a kisleány maga is elismerte, hogy apró barátnői biztatására már többször elcsent egy-két dinárt. Megnéztük a kis Takács leányt s a testén valóban nincs az ütlegelésnek semmi nyoma. Takácsné előadása szerint Kurandóné egy más ügyből kifolyólag támadta meg őt s ez az asszony csapott olyan lármát, hogy a környék népe összeszaladt.

Rádióamatőrök!

Uj költség-megtakaritás!

EGY „IKA“ kombinált áramátalakitóval bárki otthon töltheti fütő- és anodaccumulátorát a váltakozó áramu világitási vezeékről!

Ára din. 895·—

Beszerezhető:

ALTERNO

MÜSZAKI VÁLLALATNÁL

Kr. Petra 26. NOVISAD Telef. 414.

A legnagyobb rádiókészülék és alkatrészraktár. 7842

Viszonteladóknak nagy árengedmény!

— **Vérfertőzés miatt letartóztatott földmives.** Pancsevóról jelentik: A pancsevói ügyészség rendeletére Orlováton letartóztatták Nerim Stefán negyvenegy éves földmüvest. Nerim ugyanis egy év előtt erőszakot követett el 17 éves leányán és azóta állandóan viszonyt folytatott leányával, akinek most gyermeke született. A vérfertőző apa az ügyészségen kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy tettét teljesen ittas állapotban követte el és nem emlékszik semmire.

— **A Lifka-mozi megnyitása.** Az ujonan átalakitott Lifka-mozi ünnepélyes megnyitását csütörtökre, november 4-re tüzték ki. A megnyitó programja: ünnepi nyitány: előadja az I. lovas divizió zenekara, vezényli Buzik Milán I. osztályu kapitány, karnagy. Prológ. Irta és felolvassa Komor Mihály hirlapiró. Verne Gyula: Strogoff Mihály, a cár futárja, látványos filmregény I. rész, hét felvonás. Főszereplők: Ivan Mosjoukin és Natalia Lissensko. A megnyitó előadás pontosan fél kilenc órakor kezdődik.

— **Tüz nélkül nincs jég.** Szentáról jelentik: A szentai jéggyár tüzelőanyag hiánya miatt beszüntette üzemét. A tüzelőanyag hiányát az idézte elő, hogy a szentai gőzfürésztelep, amely szerződéses viszonyban volt a várossal, csak november elsejéig tartozott tüzelőanyagot szállitani, a város vezetősége pedig nem gondoskodott a szerződés meghosszabbitásáról. A jéggyár üzemének a beszüntetése miatt a hentes-ipar is megállt, mert a hentesek nem tudnak jeget szerezni, amit pedig a szokatlan meleg időjárás szükségessé tesz. A hentesek küldöttségileg felkeresték Cetina Zsárkó polgármestert, akit kértek, hasson oda, hogy a jéggyár legalább még tizenöt napig üzemben maradjon.

— **Vigjátékest Szentán.** Szentáról jelentik: A szentai Haggibor sportegylet három egyfelvonásos vigjátékot mutatott be szombaton este: Zágon István »Menedékház«-át, Fodor László »Katalin«-ját és Szenes Béla »Hittantanár«-ját. A szereplők közül Löwinger Jenő, Rosenfeld Ernő, Varjas Olga, Sternberg Andor, Freund Sándor, Braun Boris, König Salamon, Deutsch Viki, Gráf Rózsi, Fischer Mariska, Epstein Rózsi, Hacker Zsuzsi arattak nagy sikert. Molnár Sándor szellemesen konferált. Az estélyt Ney Szerénnek és Ellának, Garai Lilinek, Farkas Irénnek és Schwartz Margitnak girl-tánca és Rosenfeld Babának, valamint Vraniczky Bozsidárnak groteszk tánca fejezte be. Az estély után reggelig tartó táncmulatság következett.

— **O vosi hir.** Dr Marton Sándor orvos rendeléseit november elsején Malidjonon megkezdi.

— **»A nóta vége« bemutatója.** Nagy érdeklődés előzi meg Szabó Marci mükedvelő-társulatának szombat és vasárnap esti bemutatóját, »A nóta vége« cimü operettnek előadását. A darab főszerepeit a legjobb szuboticai mükedvelők játszák. Az előadást a Népkörben rendezik fél kilenc órai kezdettel. Jegyek elővételben kaphatók a Krécsi-féle könyvkereskedésben.

— **Tolvaj postatiszt.** Beogradból jelentik: A külügyminisztérium a napokban egy nagyobb pénzcsomagot adott fel a postán a szófiai követség részére. A pénz azonban nem érkezett Szófiába és az ottani követség táviratilag sürgette a küldeményt, mire meginditották a nyomozást. A rendőrségnek sikerült kinyomozni a tolvajt Divják Dusán postatiszt személyében, aki beismerte a lopást és a pénzesküldeményt felbontatlanul visszaadta. A tolvaj postatisztet letartóztatták.

— **Gyujtogató gyerekek.** Noviszadról jelentik: Reiter Ferenc gajdobrai gazda szállásán hétfőn leégett egy szalmakazal. A csendőrség megállapitotta, hogy a tüzet Milch Anna béres három- és négyéves gyerekei okozták. A konyhában gyufát találtak és azzal gyujtották meg a szalmát. Milch Anna ellen gondatlanság miatt eljárás indult.

LEGUJABB

Kis diákokat tartóztatnak le a Mussolini elleni merénylet miatt

Rómában betiltották az ellenzéki lapok megjelenését — Véres zavargások Milánóban

Rómából jelentik: A kormány az ellenzéki lapok megjelenését közbiztonsági okokból bizonytalan időre betiltotta.

Milanói jelentés szerint a zavargások a városban még mindig tartanak. A fasiszták akcióbizottságot alakitottak azzal a feladattal, hogy a várost a fasisztaellenes elemektől tisztitsa meg. A bizottság megrohanta a Petruggi kávéházat, amely a szabadkömüvesek találkozó helye.

A vendégeket a város közepén levő kávéházból kiverték az uccára és még ott is botokkal ütlegelték őket.

A városi tanács a kávéházi támadás után falragaszokban hivta fel a fasisztákat, hogy a további erőszakoskodásoknak vessenek véget.

Páduában az egyetem tanácsa a Mussolini elleni merénylet miatt lemondásra kényszeritette az egyetemnek mondazokat a tanárait, akik fasisztaellenes érzelmüek.

Bolognai jelentés szerint a merénylő **Zamboni több fiatal diáktársát letartóztatták.**

A letartóztatásokra az adott okot, hogy a diákok egyikénél egy iratot találtak, a melyen több diák aláirása szerepelt és amelyben az aláirók fogadalmat tettek arra, hogy Mussolini miniszterelnököt meggyilkolják.

— **Eljegyzések.** *Keiner* Margit (Noviszad) és *Neumann* Árpád (Noviszad) jegyesek. (Minden külön értesités helyett).

— *Singer* Ernő (Vukovár) és Rosenfeld Baba (Szenta) jegyesek. (Minden külön értesités helyett).

Kérelem. A hazánk területén működő összes magyar olvasókönyvtár-, dal-, zene-, mükedvelő-, nő-, leány-, ifjusági- és legényegyesületek és körök, kaszinók, ipartestületek és gazdakörök pontos statisztikáját szándékozván összeállitani, nagyon kérem ezen egyesületek, körök és testületek igen tisztelt vezetőit, hogy egyesületük, körük és testületük cimét, elnökük és jegyzőjük vagy titkáruk nevét és lakcimét (házszámmal együtt), a tagok számát, az alapitás évét és az alapszabályok miniszteri jóváhagyásának keltét és számát az illető község (város) megjelölésével nekem irásban mielőbb bejelenteni sziveskedjenek. Amennyiben lehetséges, sziveskedjenek az 1918. óta megszünt községbeli (városbeli) magyar egyesületek, körök és testületek cimét, volt elnökük nevét és taglétszámát is velem közölni. Tekintsék kérelmem pontos teljesitését fajtestvéri kötelességüknek! Testvéri üdvözlettel: *Prokopy Imre* főtitkár.

Csütörtöktől vasárnapig a szezon legsikerültebb vigjátéka, a Rongyosok. Csortos Gyulával és Pajor Gizivel a Narodni-moziban.

Kraljevbregi pezsgő a vezető márka!

Urinök figyelmébe! Szinte lehetetlen olcsó árban készülnek angol és francia munkák elsőrendü kivitelben. Weinert női divatszalonjában. I., Paje Kujundžića 22. 8062

— **Uj orvos.** Ifju Kósa György kulai lakost október 27-én, a magyar kir. Erzsébet tudományegyetemen, az összes gyógytudományok doktorává avatták.

SZŐRMEKABÁT 1500 dinártól

SZŐRME 30 DINÁRTÓL

Spitzer

SUBOTICA

SOKOLSKA UL

TŐZSDE

Zürich, nov. 2. *Zárlat:* **Beograd 9.15**, Páris 16.575, London 25.135, Newyork 518.5, Brüsszel 72 egynyolcad, Milanó 22.275, Amszterdam 207.35, Berlin 123.325, Bécs 73.30, Szófia 3.75, Prága 15.36, Varsó 57.5, Budapest 72.65, Bukarest 2.90.

Zagreb, nov 2 *Zárlat:* Páris 184—186, London 274.50—275.30, Newyork 56.80—57, Zürich 1092.50—1095.50, Trieszt 242.66—244.66, Berlin 1346.50—1349.50, Bécs 798.50—801.50, Prága 167.50—168.30, Budapest 792.50—795.50, Bukarest 32.35—32.75.

Beograd, nov. 2. *Zárlat:* Páris 184, London 274.85, Newyork 56.6050, Genf 1097.25, Milanó 2.4650, Berlin 13.44, Bécs 798, Prága 168, Budapest 795, Bukarest 31.50.

Szentai gabonaárak, nov. 2. A keddi piacon a következő árak szerepeltek: Buza 290 dinár. Tengeri morzsolt azonnali szállitásra 125 dinár. Tavaszi szállitásra ab hajó 140 dinár. November—decemberre ab vasut 130 dinár. Zab 125—130 dinár. Takarmányárpa 130—135 dinár. Sörárpa 152.50 dinár. Rozs 170—175 dinár. Köles 140—145 dinár. Óbab 110 dinár. Ujbab 140—145 dinár.

Noviszadi terménytőzsde, nov. 2. Buza kereslet 280 dinár, kinálat 287 és fél dinár. Zab 1 vagon szerémségi 155 dinár. Tengeri 2 vagon bácskai régi 185 dinár, 9 vagon bácskai uj decemberre Kelebia paritás 142 dinár, 5 vagon szerémségi 135 dinár, 16 vagon szerémségi India paritás 160—162.50 dinár. Bab egy vagon szerémségi sárga, 2 százalékos 185 dinár. Liszt 1 vagon 0-ás kombinált bácskai 460 dinár, 2 vagon 0-ás G. bácskai 460—465 dinár, 3 vagon 5-ös bánáti hajó Beograd paritás 380 dinár. Irányzat: lanyha. Forgalom 77 és fél vagon.

Szombori terménytőzsde, nov. 2. Buza bácskai 76-os 290—292 dinár, 75-ös 285—290 dinár, 74-es 280—285 dinár. Szerémségi 76-os 290—292 dinár, 75-ös 285—290 dinár, 74-es 280—285 dinár. Tiszahajó bácskai 295—300 dinár, bánáti 295—300 dinár, Begaslep 295—297 dinár, szerbiai 272—277 dinár. Rozs bácskai 205—215 dinár. Árpa 62-es 160—165 dinár, 63—64-es 170—175 dinár. Kukorica bácskai 175—180 dinár, bánáti 170—175 dinár. Száritott bácskai november—december 160—165 dinár, uj csöves 80—85 dinár, morzsolt novemberre 120—125 dinár, decemberre 135—140 dinár. Bab fehér, kézzel válogatott 175—180 dinár. Liszt 0-ás 450—480 dinár, 2-es 425 dinár, 5-ös 350 dinár, 6-os 280—295 dinár, 7-es 200—220 dinár.

Budapesti gabonatőzsde, nov. 2. A határidőpiacon a külföldi tőzsdékről jelentések hatása alatt az irányzat lanyha, a forgalom lényegtelen. Hivatalos ármegállapitások ezer koronákban: Buza novemberre 383—385, zárlat 384—385, márciusra 415—416, zárlat 415, márciusra 415—417, zárlat 416.5—417, rozs márciusra 322—327, zárlat 324—325. A készárupiacon az üzletmenet szük keretek között mozgott, az árak lefelé tendálnak. Hivatalos árfolyamok ezer koronákban: Buza 370—392.5, rozs 295—300, árpa 235—255, sörárpa 290—350, köles 180—190, zab 210—230, tengeri 252.5—255, uj tengeri 190—192.5, repce 565—575, korpa 165—170.

KINTORNA

— Mért nem visel ön nyakkendőt?

— A feleségem vette el, hogy fürdőkosztümöt csináltasson belőle magának!

*

Kohn és Grün találkoznak az uccán.

— Na Kohn — mondja Grün — te is egy nagy szoknyahős vagy.

— Ez kunszt, a mai kis szoknyák mellett.

*

A főnök rajtakapja egyik gyakornokát, amint az egy könyv fölé hajolva mélyen alszik. Nyomban felkelti és rákiabál:

— Maga lusta, hanyag fráter, elsején mehet.

A gyakornok bosszusan visszaszól:

— És maga engem ezért keltett fel?!

*

Schwarzné uj ruhát csináltat s mikor felpróbálja, megkérdezi az urától:

— Adolf, milyen vagyok az uj ruhámban?

Schwarz oda se néz és halálos elkeseredettséggel szól:

— Régi.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Csütörtök, november 4

Bécs (531): 11: Koncert. 16.15: Hangverseny. 19: Hangverseny.

Zagreb (350): 20.15: Kamarazene.

London (365): 17.15: Zene. 19: Tánczene. 21: Operaelőadás. 23.30: Tánczene.

Nem lehet jó a rádiója, ha nem **Kremenezky** lámpát használ. Minden jobb rádióüzletben kaphatja **KONRATH d. d. Subotica.**

Breszlau (418): 15.50: Koncert. 18.15: Kamarazene. 21.45: Hangverseny.

München (489): 16.30: Koncert. 20: Filharmónikus zenekar. 22.30: Operaelőadás.

Budapest (560): 17.15: Koncert. 20: Cigányzene.

Berlin (504): 17: Kamarazene. 22.30: Tánczene.

BI-OXYNE 3 NAPIG FEHÉR FOGAK FOGPOR, KENŐCS SZAPPA

BUTORSZÜKSÉGLETÉT legocsóbban szerezheti be Nagy Varjas Rókus asztalosmesternél, Subotica, VI. Vukovićeva 13 110

SPORT

Sand az idei bajnokság favoritja

A Bácska egy pontot vesztett Szombo ban — Elöretört az SzMTC

A vasárnapi bajnoki mérkőzések nagy meglepetéseket hoztak. A Bácska egy pontot vesztett Szomborban, ahonnan nagy gólarányu győzelemmel kellett volna visszatérnie. A Bácskának ezek után alig van reménye arra, hogy a bajnokságot megtarthatja, tekintettel Sand sikeres szereplésére. Meglepetéssel végződött az SMTC—Kulai SC mérkőzés is. A vasas csapat értékes győzelmével előreugrott az utolsó helyről, amelyre a KSC szorult. Meglepetésnek tekinthető a Szuboticai Sport—ZsAK mérkőzés eredménye is. A favorit ZsAK kénytelen volt a bajnoki pontokon megosztozni ellenfelével. A bajnokság állása a vasárnapi mérkőzések után, a következő:

1. Sand (7) 13 pont. 2. Bácska (7) 11 pont. 3. ZsAK (8) 11 pont. 4. Szombori Sport (7) 8 pont. 5. Szentai AK (7) 6 pont. 6. Szuboticai Sport (7) 5 pont. 7. Amateur (6) 5 pont. 8. SMTC (6) 4 pont. 9. Vrbászi SC (8) 4 pont. 10. Kulai SC (7) 3 pont.

Zsak—Szuboticai Sport (1:1 (1:1)

Bajnoki. Biró Csajághy. A vasutasok tartalékosan álltak fel. Roglics hiánya nagyon meglátszott a ZsAK játékán. A csatársorból hiányzott az erélyesség, egyedül a védelem végzett komoly munkát. A Suboticai Sportnak meg kellett volna nyernie a mérkőzést, de itt ugyanaz volt a baj, mint a ZsAK-nál. A csatárok kapu előtt könnyelmüen játszottak. A vasutasok közül Csisztai és Ivics kapus voltak jók, a Sportból Berényi, Csete és Szilágyi III., Rengei nem volt formában.

A játék a ZsAK támadásával kezdődött és a 7-ik percben Takács megszerezte a vezetést. A Sport a 11-ik percben egyenlitett, Pfeifer labdája átugrotta a kapust és a hálóban akadt meg. Hullámzó mezőnyjáték után a Sport frontba került, csaknem a mérkőzés végéig támadott, de eredményt nem tudott elérni.

Sand—Szombori Sport 2:0 (2:0)

Bajnoki. Biró Drenkovics. A Szombori Sport váratlanul jól szerepelt és nagy munkát adott a favorit Sandnak Annak ellenére, hogy a szuboticaiak még a mérkőzés elején két gólt értek el, a meccs kimenetele mindvégig kétséges volt. Csak a szombori csatársor balszerencséjének tulajdonitható hogy Siflis nem kapott gólt. A Sand legjobb embere Ördög volt. Beleszlin, Kovács, Becics és Haraszti szintén megállták helyüket. A Sportból Osztrogonác és Káics váltak ki, Káics azonban a szélső posztján nem tudott ugy érvényesülni, mint megszokott helyén.

A játék mindvégig változatos volt, mindkét kapu sokszor forgott veszélyben. A 12-ik percben Haraszti Becicshez passzolt, aki Kovácsot szöktette. Kovács védhetetlenül megszerezte a vezető gólt. Erős Sport-támadások után ismét a Sand ért el gólt. A 27-ik percben Horvátot tizenhatoson belül faultolták, a megitélt tizenegyesből Beleszlin a második gólt szerezte meg. A második félidőben kissé eldurvult a játék, de az eredmény nem változott.

Amateur—Bácska 1:1 (1:0)

A mérkőzés majdnem meglepetéssel szolgált. A fiatal erőkből álló Amateur a Slezák helyén tartalékkal kiálló Bácskát ugy megszoritotta, hogy a bajnokcsapat majdnem mindkét pontot elvesztette. A szomboriak, akik nagy lelkesedéssel vették föl a küzdelmet, a játék egész ideje alatt egyenrangu ellenfélnek bizonyultak, sőt a szünet után a teljesen indiszponált Bácskát hosszabb ideig védekezésre kényszeritették. Az utolsó percekben, amikor az eredmény 1:1-re állt, az Amateur ujabb gólt ért el, amit Balázs biró offszeidállás miatt annulált. A közönség emiatt parázs tüntetést rendezett a biró ellen, őt okolván nemcsak a játék elfajulásáért, de a szombori győzelem elmaradásáért is. A Bácskában a halfsor teljesitménye elégitett ki. Az Amateurben minden ember tudása legjavát nyujtotta.

Szentai AK—VSC 6:0 (3:0)

Bajnoki. Biró Szegedinszki. Szenta állandó fölénnyel, könnyen verte ellenfelét. A 8-ik percben Vidó fejelte az első gólt. A 15-ik percben ismét Vidó lőtte a második gólt, majd a 35-ik percben Szabó-Rác háromra emelte a gólok számát. A második félidőben kidomborodott a szentaiak fölénye. A 6-ik percben Csonka megszerezte a negyedik, a 15-ik percben Vidó az ötödik és a 35-ik percben ugyancsak Vidó a hatodik gólt.

SzMTC—Kulai SC 6:0 (2:0)

Bajnoki. Biró Orcsics. Az SMTC biztosan, nagy fölénnyel nyerte a mérkőzést. Az első félidő 20-ik percében esett az első gól, Besirovics labdáját a kapus nem birta védeni. A 40-ik percben Barna II. kettőre emelte a gólok számát. A második félidőben Barna I., Stark és Besirovics a gollövők.

TOPOLA:

Topolai SC—Postások 4:1 (1:1).

NOVISZAD:

Vasárnap:

Makkabi ifjusági—NAK ifjusági 1:1.
OSKV törpe—Makkabi törpe 5:0.
Radnicski I. b)—Makkabi kombinált 1:0.
Makkabi I. b)—OSKV ifjusági 2:0.
OSKV—Dusán Szilni (Vrsac) 2:1 (1:0). Biró: Simonyi

Hétfőn:

Dusán Szilni—NAK 0:0.

A noviszadi futballbajnokság állása. Noviszadról jelentik: Az I. csoportban a helyezések sorrendje a következő: 1. Postások, 2. Temerini TC. 3. Juda Makkabi. 4. ZsAK. Mind a négy egyletnek egyforma pontszáma van és a helyezést a gólarány döntötte el. A II. osztályu csapatok második csoportjában a gornikovili Sajkás vezet a szremszki-karlovci-i Levijátán és a Beocsini SK előtt.

ZAGREB:

Gradjanszki—Hask 1:0 (0:0)
Concordia—Derby 2:0.
Vasutas—Croácia 2:0.

BEOGRAD:

BSK—Jedinsztvo 4:1 (1:1).
Jugoszlávia—Sumadia 4:1 (1:0).

BECSKEREK:

ZsAK—Borac 2:0 (0:0).
Schwäbische—Kosovó (Kikinda) 0:0.
Obilics—Radnicski 3:2 (0:1).

BUDAPEST (vasárnap):

Ferencváros—Kinizsi 3:2 (2:1).
Hungária—Vasas 1:1.
Ujpest—Bástya 3:0 (2:0).
Kispest—Bástya 3:0 (2:0).

II. osztály:

Turul—Pesterzsébet 2:1. Husos—Kossuth 1:1. Terézváros—Erzsébetváros 2:2. Soroksár—Rákospalota 1:1. BAK—Ékszerész 3:2.

Hétfőn:

Ferencváros—Rapid (Bécs) 4:1 (2:1).
Hungária—Kinizsi 6:1 (3:1).
BEAC—Vasas 3:2
KAC—III. ker. 4:2.

SZOMBATHELY:

Nemzeti—Sabaria 5:2 (3:0).

PRÁGA (vasárnap):

Spárta (Kosice)—Viktoria Zsizskov (amatőrök) 5:2).

Slávia—Vrsovice 1:1. DFC—CsAFC 4:1. Viktória Zsizskov—Nuselszky 3:1. Slávia—Meteor VIII. 3:1. (Hétfőn).

POZSONY:

Brigittenauer AC (Bécs)—Bratislava 5:2.

PÁRIS:

Páris—London 3:2.

AMSZTERDAM:

Németország—Hollandia 3:2.

BÉCS:

Brigittenauer AC—Vienna 4:2 (3:2).
Amatőr—Hakoah 2:2 (1:0).
Rapid—Rudolfshügel 6:1 (2:1).
WAC—Admira 3:3 (1:1).
Hertha—Bewegung 2:2
Donau—Neubau 2:1.
WAC—Hakoah 3:0 (2:0).
Hertha—Wacker 2:1 (2:1).

NEWYORK:

Broocklyn Wanderers—Spárta (Prága) 3:1 (2:0).

Páris:

Páris—London 3:2 (3:1).

Politika egy hazenamérkőzésen. Murska-Szubotáról jelentik: A zagrebi hazenaszövetség döntése értelmében október 24-én játszották le a tavaszi bajnoki mérkőzést az S. K. Mura (Murska-Szubota) és az S. K. Maribor hazenacsapatai Maribórban. A pályához vezető ut valósággal tó volt. A sportpályán bokáig ért a viz és a kapuk előtt valóságos kis tavacskák képződtek. A pálya vonalai egyáltalán nem voltak láthatók. Egyszóval a pálya teljesen alkalmatlan volt egy női hazenamérkőzés lejátszására. Ehhez járult még a rettenetesen szakadó eső és a hideg szél. Mura utimarsalja tiltakozott a játék megtartása ellen, azonkivül a pályán jelenlevő Peterka szövetségi biró is figyelmeztette ljubljanai kollégáját, a mérkőzés levezetésére kirendelt Baltezar birót, hogy a pálya teljesen használhatatlan, alkalmatlan egy mérkőzés lejátszására. A biró mégis elrendelte a játékot. Mivel tornacipőkben, amikkel Mura csapata fel volt szerelve, teljesen lehetetlen volt még csak lépni is a vizben és ragadós sárban, a csapat mezitláb volt kénytelen ázni, dideregni egy órán keresztül egy szál tornanadrágban és egy kis bluzban. Maribor csapata otthon lévén, az ilyen időjáráshoz alkalmas felszereléssel (stoplis magasszáru cipők, guminadrágok stb.) állt ki és játszott. Nem csoda, ha Mura játéktudása a mérkőzésen teljesen csődöt mondott. A pályán vagy 80—100 főnyi közönség szorongott összebujva védve egymást a szél és a hideg, valamint az eső ellen. A közönség viselkedése a lehető legsportszerütlenebb volt. A pályára kivonuló Mura csapatát hangos füttyszóval, »Szegedi paprika«, »Gulyás«, »Pörkölt«, »Menjetek Magyarországba« kiáltásokkal gunyolták. Ilyen környezetben és ilyen körülmények között a Murának csak veszteni lehetett.

KÖZGAZDASÁG

Bácska és Bánát

kölcsönösen támogatják egymást a beogradi közlekedési konferencián

Becskerekről jelentik: A közlekedési miniszter november 16-ra konferenciára hivta össze a kereskedelmi és iparkamarákat, hogy előterjesszék kivánságaikat a vasuti forgalom megjavitására vonatkozóan. A bánáti kereskedelmi és iparkamarát a konferencián *Sztanojlovics* Sándor kamarai titkár fogja képviselni. *Sztanojlovics* titkár kijelentette a *Bácsmegyei Napló* munkatársának, hogy a konferencián kérni fogja a keskenyvágányu vasutnak Németcrnjáról Szvetihuberten át Kikindáig való meghosszabbitását, a Novibecsej és Sztaribecsej közötti Tisza-hid felépitését és uj vasutvonal létesitését Belacrkva—Kovin—Pancsevó között.

A kamara november hetedikén értekezletet tart a bánáti közgazdasági testületekkel és ezen az értekezleten fogják véglegesen megállapitani azokat a kivánságokat, amelyeket a miniszteri konferencia elé terjesztenek. Hogy a Bánát és Bácska kivánságai közötti kellő összhangot megteremtsék, a noviszadi és a becskereki kamarák november tizenharmadikán együttes értekezletet tartanak és az ezen kötendő megállapodás alapján tizenhatodikán Beogradban kölcsönösen támogatni fogják egymás kivánságait.

A nagy adók miatt megszünt a szentai fürdő részvénytársaság. Szentáról jelentik: Szenta legvirágzóbb részvénytársasága, a tiszai fürdő részvénytársaság, tizenkét évi fennállása után vasárnap tartotta felszámoló közgyülését. A részvénytársaságot, mely nagyon szép jövedelmet mutatott fel, oly nagy adóval sujtották, hogy adófizetési kötelezettségeinek nem tudott eleget tenni és ezért fel kellett számolnia. A közgyülésen Mohácsi Pál elnök ismertette a vállalat müködését és megemlitette, hogy a részvénytársaságnak legutóbb is hetvenezer dinár adót és illetéket kellett lefizetnie. A fürdőt magánosok vásárolták meg kétszázegyezer dinárért.

Árlejtés a noviszadi töltésmunkálatokra. Noviszadról jelentik: A városi tanács november 9-ikére irta ki az árvédelmi töltés javitásaira és a második védelmi vonal épitésére az árlejtést. A város kijavittatja a két helyen átszakadt régi töltést és a temerini-uti rendőrházak mögött második védelmi vonalat létesit, minthogy a főtöltés csak 640 centiméteres vizállást bir el.

Országos vásár Pancsevón. Pancsevóról jelentik: Vasárnap november 7-én Pancsevón országos vásárt tartanak, melyen mindennemü marha felhajtható.

A noviszadi mérnökegyesület noviszadi szekciójának közgyülése. Noviszadról jelentik: A jugoszláv mérnökegyesület noviszadi szekciója vasárnap a Szrpszka Matica helyiségeiben évi közgyülést tartott, amelyen Sztankovics Szvetozár nemzetgyülési képviselő, a szekció elnöke elnökölt. A választmány jelentését és a pénztári jelentéseket hozzászólás nélkül elfogadták. Sztankovics Szvetozár elnök javaslatára a közgyülés elhatározta, hogy rövidesen rendkivüli közgyülést hivnak egybe és azon a Beograd—pancsevói hid kérdését tüzik napirendre. Ezután megalakitották az uj tisztikart. Elnökké: Painkovics Milán inspektort, a noviszadi épitésügyi igazgatóság helyettes igazgatóját, alelnökké: Damjanov Gojkót, titkárrá: Szaghmeiszter Károlyt választották meg. A közgyülés megválasztotta a választmányt, a felügyelőbizottságot és az országos mérnökegyesület közgyülésére delegált tagokat.

Apad a tenyészállatállomány Jugoszláviában. A vajdasági gazdasági körök állandó panasza, hogy napról-napra fogy a tenyészállatállomány. Az utolsó évtizedben sem a vajdasági, sem a szerémségi tenyészállatállományt nem frissitették fel. Emiatt különösen a bikaállomány annyira leapadt, hogy tiz tenyészbika helyett ma egyet-kettőt használnak. A vajdasági gazdasági körök már többizben kérték a beogradi gazdasági egyesületeket, hogy interveniáljanak a kormánynál a tenyészállatállomány felfrissitése érdekében, de mindeddig eredménytelenül. A beogradi gazdasági körök most ujabb akciót inditottak. Tenyészbikákat csak Hollandiában, Svájcban és Magyarországon lehet találni. A holland és svájci állatok azonban nem birják ki a jugoszláv klimát és ezért Jugoszlávia ebben a tekintetben Magyarországra van utalva. A gazdasági körök véleménye szerint Magyarországon prima állatállomány van és a kormánynak mindent meg kell tenni, hogy a tenyészállatállományt magyarországi állatokkal frissitse fel. Mint értesülünk, a jugoszláv gazdasági körök a legközelebbi napokban érintkezést fognak keresni a magyar gazdasági szervezetekkel és az a vélemény alakult ki, hogy az akció teljes sikerrel fog járni.

NYILT-TÉR

MEGHIVÓ

A **„Sreća“** jótékony kiházasitó egyesület folyó évi november hó 18-án délután 3 órakor a **Spitzer Ignácz vendéglő** udvari helyiségében **(Pašićeva ulica 11)** **rendkivüli közgyülést** tart, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghivjuk.

Subotica, 1926. nov. hó 1-én.

Az igazgatóság.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az elmult időszakról.
2. Két számvizsgáló bizottsági tag választása.
3. Különféle inditványok.

Megjegyzés.

Az alapszabályok 23. § ának 2. pontja szerint inditványok, kérelmek és panaszok csak akkor tárgyalhatók a közgyülésen, ha legalább nyolc nappal a közgyülés határnapja előtt irásban bejelentettek.

Az alapszabályok 25. §-ának 1. pontja szerint a közgyülésen megjelenni szándékozó tagok kötelesek tagsági igazolványukat a közgyülés határnapja előtt három nappal az egyesület irodájában igazoló jegy ellenében letétbe helyezni.

Az alapszabályok 25. §-ának 4. pontja értelmében csak azok a tagok vehetnek részt, **akik az egyesülettel szemben minden kötelezettségüknek eleget tettek, vagy akiknek az egyesülettel szemben fenálló tartozása két havi járulékot és kezelési költséget nem halad meg.**

Üzlet áthelyezés

Értesitjük a mélyen tisztelt vevőkörünket, hogy üzletünket f. év november hó 1-én **a városi bérpalotába** (Weitzenfeld mellé) helyezzük át.

Egyben felhivjuk a n. é. közönség figyelmét 1-ső rangu angol szövetraktárunkra.

Szives pártfogást kér

Osztrogonacz és Kenedich
uri szabók

10006

Alulirott ezuton mondok köszönetet a „SREĆA“ Jótékony Kiházasitó Egyesületnek a nekem járó segély gyors és pontos kifizetéseért.

Subotica, 1926. november 2.

10095 **supr. Matija Gabrić**

OLCSÓ VATTA OLCSÓ VATTA

Vasa N. Čičanović & Testvérei
VATTAGYÁRA BEOGRAD

Hajduk Veljkov Venac ul. 9. — Telefon 2203.
A mai naptól **ujonnan leszállitott árak.** — Áraink a legolcsóbbak, a minőség legjobb Jugoszláviában.

Árai k:
Fehér vatta I-a per kg D. 10, II-a per kg D 8.
Snub vatta III-a per kg D. 6, Uj gyapju I-a per kg D. 11.
Régi gyapju II-a per kg D. 5, Juta per kg D. 4·50
ládába csomagolva franko beográdi gyár.

Minta kivánatra ingyen.

10088

Üzletáthelyezés folytán
CIPŐIMET
minden elfogadható árban **kiárusitom**
KLEIN ortopäd cipész
Barátok temploma során
FRA JEŠE TRG 6.

7913

ОГЛАС

На дан 4. новембра 1926. године пре подне у 10 часова на лицу места продаваће се путем јавне лицитације на вишак репа са површине од 12½ катаст. јутара земље, која се налази неповађена.

Иста се налази на поседу Новака Мудринског у хатару општине Пачир а удаљена је од железничке станице Пачирски Салаши 1 километар.

Лицитанти су дужни пре почетка лицитације положити на име кауције 10% на руке старатеља стечајне масе. Лицитант је дужан поред куповне цене исплатити још и таксу из Т. бр. 81. под 2. и 3. а. закона о таксама на дражбени записник.

Лицитација се обавља на основу решења Кр. Ср. Суда у Б. Тополи број 3365/926.

У Пачиру, 30. октобра 1926. године

Милан Мостајски
старатељ стечајне масе

HIRDETMÉNY.

1926. évi november 4-én d. e. 10 órakor a helyszinen nyilvános árverés utján árverésre kerül 12 és fél kat. hold répatermés. A répa még a földben van kiszedetlenül.

Az árverés helye Mudrinski Novak birtokán, Pačir község határában Pačirski Salaši állomástól egy kilométer távolságban van.

Az árverezők kötelesek kaució fejében az árverés megkezdése előtt az árverési összeg 10%-át a csődtömeggondnok kezébe letenni A vevő köteles a vételáron kivül az árverési jegyzőkönyvön az illetéktörvény 81. sz. 2. és 3. pontja értelmében a bélyegilletéket leróni.

Az árverés a b. topolai kir. járásbiróság 3365/1926. sz. végzése alapján tartatik meg.

Pačir, 1926. október 30. **Milan Mostajski**
csődtömeggondnok.

10118

A LEGTÖKÉLETESEBB

AMELY EDDIG ÉPÜLT

A motor gumiágyazásban fekszik, hihetetlen csendességgel és minden rázás nélkül müködik, kibalanszirozott kerekek, zajtalan transzmisszió és zajtalan kátsó tengely, vakummal tisztitott páncélboritások, termesztatikus vizkontroll . . . . ez az uj Buick.

Tökéletes, előkelő vonalozás, amilyet az élettelen acélon még senki se ért el, az uj „Duco“ szin szép kombinációja, nagyon kényelmes ülések, dus és müvészies kidolgozás . . . . ez az uj Buick.

A nyilvánosság mindenütt dicséri az uj Buickot. A Buick kelendősége mindenütt uj és magas rekordot ér el. Ismét bebizonyitotta a Buick, hogy a vezetés joga őt illeti, ez olyan előny, amely csak a legnagyobbfoku tökéllyel érhető el és tartható fenn

Tekintse meg ezt a gyönyörü kocsit még ma. Kivánságára a kocsit a legapróbb részletekig bemutatják Önnek.

Frank i Drug
ZAGREB, Gundulićeva 40.

Velimir Jovanović
BEOGRAD, Bosanska ul. 54.

General Motors Near East, Alexandria

Ha lesz valamikor jobb automobil, azokat is Buick fogja épiteni.

Éjjeli mulató 992
uj berendezéssel, egyedüli a városban, esetleg házzal együtt, családi ok miatt jutányosan **eladó. Bela-Crkva.**

10040
Nagyobb földterületet venne bérbe
egy több évi gyakorlattal rendelkező gazdálkodó. A bérletet azonnal, már az őszi vetéssel átvenném. Bérleti összeg gabonavalutában lenne fizetve. Cim:
Milin Miloje
St. Becsej
Kr. Aleksandra 2.

Mindennap
10 ÓRAKOR
FRISS HASCHE
és
SENDVICH
SUDÁR
cukrászda
7967

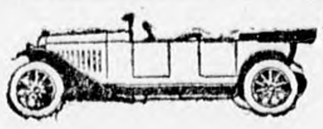

Mechanikai javitómühely
Automobilok, szántógépek, motorcsónakok és stabilmotorok javitása
Nyerges, fényező, bognár és kovács mühelyek
Garantált **special autórugó gyártás**
Autógarazsirozás, mosóhely 9410
Autógarázs MOGIN
Noviszád, Temerinska u. 49

Szabó! Paplan!
VATTA
eredeti gyári áron kapható
S. KRAMER, SUBOTICA
Nagyban! Trumbićeva ul 11. Kiesinyben!
10046

BIZALMI ÁLLÁST NYERHET
elsőrangu magyar-német gyorsiró tökéletes szerb tudással.
CSAK FÉRFIAK PÁLYÁZHATNAK
Felveszünk továbbá férfi gyakornokokat kereskedelmi érettségivel a szerb, magyar és német nyelv tökéletes ismeretével. Gyorsiró előnyben részesül.
KERESKEDELMI ÉS IPARBANK
NOVISAD
10115

Ertesitem a n. é. közönséget, hogy
üzletemet áthelyeztem
volt Engler Ignác és Fiai főtéri üzlethelyiségébe, ahol továbbra is elismert
elsőrendű áruimat
legolcsóbban fogom a n. é. közönség rendelkezésére bocsájtani.
Győződjék meg
személyesen áraim olcsóságáról és áruim jó minőségéről. Vétel nem kötelező.
MAMUZSICS ANTAL
kézmüáru kereskedése Subotica
Karadjordjev trg
9867

Nagyságos asszonyom!
Értesitjük Önöket, hogy cégünk egyik tagja külföldi tanulmányutjáról megérkezett s ott szerzett tapasztalatait, nevezetesen estélyi frizurák, speciális hajvágások és garantált Henna-hajfestést alkalmazni fogja.
Modern kozmetikánk szénsavas arcápolással mindenkor az igen tisztelt vendégeink rendelkezésére áll.
Havi abonama fésülésre 100 dinár
Teljes tisztelettel
Sestre Weiss
hő gyfodrászat, Sokolska ul. 1.
10101

MEGNYILT
a Vojvodina legszebb és legmodernebb füszer- és csemegeüzlete
SUGÁR MANÓ SUBOTICA
FELTÜNŐ OLCSÓ ÁRAK!
6059

A legdivatosabb, alegsikkesebb bársonykalapokat
„Dame“
kalapszalonban kaphatók
Karadžičeva ul. 14. (Bárányköz)
Reklámkalapjainkat hihetetlen olcsón adjuk.
Alakitások olcsón, szépen és gyorsan!
Vidékiek aznap kielégittetnek!

„BRISTOL“
GOMBOSNÉ BÜN JULISKA
HIMZÉS-SPECIALISTA
Subotica, Aleksandrova 1 (Lelbach-ház)
Készit: géphimzést (tamboriro zás), kézi- és gyöngyhimzéseket, amerikai rendszerü aljplissét, gouvret, gépajourt, gomb behuzást, endlisert és madeirehimzést.
9314

Borbélyok figyelmébe
Valódi bécsi mintáju masszsiv forgószéket 550 dinárért csak
SZÖLLŐSI JÓZSEF
asztalosnál kaphat
Subotica, P. Kujundžićeva ulica 20
9297

Existencia
Jólmenő iparvállalat elköltözés miatti eladó.
4852
Érdeklődés: VOJVODINA 150,000 jelige alatt a kiadóhivatal továbbit.

Tankönyvek
Magyar- és németnyelvü iskolák részére. — A Ministarstvo Prosveto által engedélyezve.
KAPHATÓK
Hiteles tankönyvjegyzéket kivánatra küld:
Lipsitz és Lampel
könyvkiadók Subotica
Iskolairkák minden vonalzásban, viszonteladóknak olcsón számitjuk.
7528

Naponta friss vágásu
husok, szalámi, sonka, zsir, füstölt szalonna és frissfelvágottak kaphatók
Szabadosnál
Subotica, Városház-épület
Tanoncok felvétetnek.
9581

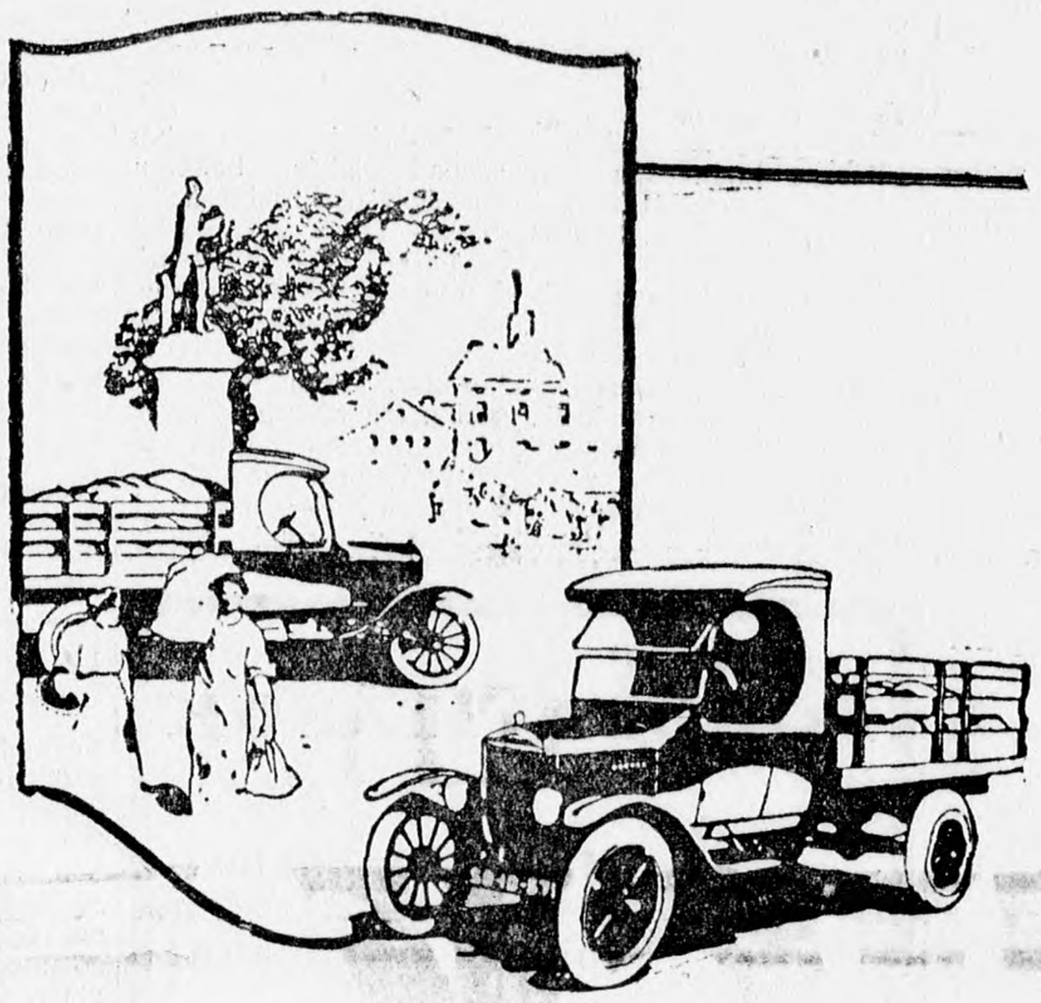

Tények:
Az egytonnás Ford teherkocsi a legolcsóbb: hasonlitsa össze az árakat!
Az egytonnás Ford teherkocsi üzemköltsége a legkisebb: figyelje meg a pótalkatrészek árait!
Az egytonnás Ford teherkocsi a modern üzleti életben nélkülözhetetlen, különben nem volna olyan kimagaslóan általános az elterjedtsége minden üzletágban és mindenféle szállitmánynál.
A Ford szállitókocsikból több van forgalomban, mint az összes többi márkákból együttvéve.
Miért? Gondolkozzék kissé e tényeken!
Ford
Ford Motor Company

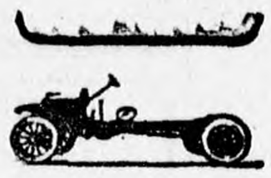

Arak:
Puszta alváz:
Din. 32.900·—
Komplett teherkocsi
Din. 43.600·—
Franko Rakek
Arak kötelezettség nélkül.

Látogassa még ma meg az országban lévő számos képviselőink egyikét

Mi az Ultraphon?
Ultraphon a legujabb technikai vivmányok alapján készült beszélőgép, amely minden eddig létezett beszélőgépet annyira felülmul, hogy általa a hang müvészi visszaadásának eddig soha, sehol sem tapasztalt tökéletességét lehet elérni.
Hallgassa meg az Ultraphont és hasonlitsa össze bármely beszélőgéppel és Ön csak az Ultraphont fogja választani. A „Ultraphon“ a legkomolyabban veendő hangszer, természethü hangvisszaadással és utolérhetetlen erősséggel.
Bemutatás és eladás
Popper István Novisad
Jevrejska-ucca 15
2396

Bársonykalapok
már 150 dinártól kaphatók
„PÁRIS“
SZENDI JOLÁNKA
kalapszalonjában
Szubotica, Pašićeva-ulica 9.

I-a kályhaszén
I-a diókoksz
I-a bükk és gyertyánfa
apritva, házhoz szállitva legolcsóbban kapható
WEISZ DEZSŐ
fakereskedőnél
Poštanska ulica 4.
10104

ELŐNYOMDÁT
MODERNÜL FELSZERELVE, LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT:
Leopold Sámuel
előnyomda berendezési gyára
4852 Senta

SZALLODA
modern berendezéssel, nyári mozihelységgel, egy hold területén fekvő gazdasági udvarral és épületekkel, amerikai jégveremmel, sertéshizialdával stb. Sztaribecsej legforgalmasabb pontján szabadkézből
ELADÓ
Cim: LAJČO BOGEŠIĆ tulajdonos, SZTARIBECSEJ

Nea-Crem
legmegbizhatóbb arc- és kézápoló
KORONA GYÓGYSZERTÁR VÁROSHÁZA SUBOTICA
3551

Üzleti KÖNYVEK
Legjutányosabban
FISCHER ERNŐ
GRAFIKAI MÜINTÉZETÉBEN
SUBOTICA.

Szücs- és szőrmemunkák
a legszebb kivitelben és legolcsóbban
Kopilovics szücsnél
Subotica, B. Sudarević ul. 2

KORZÓ MOZI

16 éven felülieknek.
November 4—5—6—7.
HUGETTE DUFLOS

A hárem királynője

Piere Loti varázlatosan szép keleti regényének látványos filmváltozata 6 felvonásban.

Narodni Bioskop

Ma szerdán utoljára
Lya de Putty és Erich Kaiser-Fritz remek filmje
A VETÉLYTÁRSAK (Mályvácska)
Ritka izgalmu és tárgyu tragédia 6 nagy felvonásban
Főszerepben:
Lya de Putty és Erich Kaiser Titz
Mint kisérő:
2 felvonásos burleszk groteszk

Csütörtöktől—vasárnapig! A szezon egyik eseménye! Star filmek büszkesége! Csortos Gyula és Bajor Gizi vigjáték attrakciója, a
ROGYOSOK
A szezon legsikerültebb vigjátéka.
Főszerepben: CSORTOS GYULA és BAJOR GIZI

LEVELEZÉS

»Manon« levele van a kiadóban, válaszát epedve vária »Ensian«. 10108

Hölgyek figyelmébe!

Hajvágás, ondolálás, hajmosás, manikür, hajfestés, babajavitás és e szakmába vágó bármilyen munka a legjutányosabban, leggyorsabban és legpontosabban készül. Bármilyen hajmunkát elvallalok, vágott és kihullott hajat veszek. — Vidékről hozott babajavitást azonnal elkészitek. 8998

Lagner János
uri- és női fodrász
Subotica, Pašićeva ul. 6.

HÁZASSÁG

Melvik idősebb özvegyember lenne hajlandó benősülni cipészüzletbe. — Ajánlatokat »Barna« jeligére a kiadóba kérek. 10107

FOGLALKOZÁS

Házvezetőnői állást keres rögtöni belépésre 31 éves intelligens uriasszony. A háztartás minden ágában jártas. Leveleket a kiadóba »Remény« jeligére kérek. 9918

Gyógyszerészgyakornokot akceptálok, aki már dolgozni tud, vagy fiatal segédet, jól dotált, kényelmes helyre. Cim a kiadóhivatalban. 9955

Főmolnárt keresek vámmalomba, lehetőleg azonnali belépésre. Sikszita kezeléshez értők ajánlataikat küldjék: Hengermalom, Torda, Bánát, cimre. 9995

Irodai gyakornokot keresünk mielőbbi belépésre Braća Hirschenhauser Velika-Kikinda. 10009

Nevelőnőt keresek szerb nyelvtudással harmadik elemista fiamhoz Hirschenhauser Imre, Vel.-Kikinda. 10008

Szükségem van mielőbbi belépésre vidéki ügyvédi irodámba egy a szerb nyelvben is teljesen jártas magyarul és németül tudó gyakorlott ügyvédi segédre: esetleg az illetőt irodámba társul is fogadnám. Cim a kiadóban. 10100

Tanonc felvétetik Körösi Géza cégnél. Rudićeva ul. 4. 10094

Tanonc és kifutó felvétetik Weiner Géza vaskereskedésében, Rudićeva ulica. 10103

Éves bizonyitványnyal rendelkező szobalány ajánlkozik, vidékre is. Leveleket »Szorgalmas« jeligére a kiadóba kér. 10036

Ügyes stenotipista szerb, német, felvétetik. Ajánlatok fizetési igényekkel, referenciákkal Braća Ćelković Novisad küldendők. 10043

Mérlegképes könyvelő, magyar-német levelező, azonnali állást keres. Levelek »Gabonaszakma« jeligére a kiadóhivatalba küldendők. 10047

Vizsgázott gépész bácskai vámmalomba jó referenciákkal és bizonyitványokkal november 15-iki belépésre kerestetik. — Megkereséseket »Gőzmalom« jeligére a lap kiadóhivatalába kéretnek. 10054

Érettségizett fiatalember szerb, német, magyar nyelvismerettel szakmában állást keres. Cim: Eisler, Bočar. 10071

Két szücssegédet, kik finom munkához értenek, keresek azonnalra. Fizetés képesség szerint. Josip Lolić, krznar, Samobor. 10083

Házvezetőnőnek ajánlkozik fiatal urileány magányos urhoz. Debreceny Vilma, Vel.-Kikinda, Dosičeva ulica 160. 10090

Intelligens szerény igényü házvezetőnőt keresek. — Ajánlatokat »Örökös otthon« jeligére a kiadóba. 10085

Fiatal füszerkereskedősegéd, ki a rövidáru szakmában is jártas, azonnal felvétetik. Freuer Ferenc, Temerin. 10089

VÉTEL-ELADÁS

Kukoricagóré, jó állapotban lévő, olcsón eladó. — Trg Vojvode Putnika 4. 10101

Használt komp olcsón eladó. Cim a kiadóban. 10092

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg melléklendő.

Paplan részletfizetésre gyári áron, heti vagy havi fizetésre. Raktáron klott és vatta minden mennyiségben, paplanok minden szinben és minőségben 140.— dinártól feljebb, paplan-varrás 55.— dinár. Buljovčić Béláné Német Margit paplanos, Subotica, Pašićeva 8. — Edénypiac. Gőzfürdő során. 9549

Olcsón eladatnak: női kabátok, ruhák, magyar könyvek, üvegek stb. Cim a kiadóban. 9898

Modern hálószoba, zongora és varrógép Vilsonova 22. alatt eladó. 9949

Teljesen jókarban levő 12 üléses »Austro Deimler« autóbusz jutányosan eladó. Milan Gruić (Živkov) Bašaid (Banat). 9952

Mercedes 8/18 sport- és utikocsi (plattókocsi), teljesen ujjáalakitva, kis benzin- és olajfogyasztással, alkalmas utazóknak, legjobb és üzemképes állapotban, kedvező áron. St. Floriančič vaskereskedés, Ljubljana, Sv. Petra cesta 35. 10084

Helleseus »Record« zseblámpa battériák. Dupla ár, ötszörös tartósság. — Gyári lerakat: Viking k. d. Zagreb, Boskovićeva 46. 9870

Eladó teherautók. 2 drb 5 tonnás kocsi, jó állapotban. — Érdeklődni lehet Aleksander Konradnál, Vršac. 10087

Jókarban levő keveset használt kerékpár olcsón eladó. Vilsonova ul. 48, Fábián Antal. 10097

Jókarban lévő takaréktüzhely jutányos árban eladó. Pašićeva ul. 2, Edénypiac, Takács 10098

Családiházak, kétszobás szabad lakás beltéren, pincehelyiség irodának kiadók. Fehérháló, ebédlő, szalon, Meteor-kályha, festmények eladók. Langné, Pašićeva 3, I. 10112

Faragott keményfa hálószoba, garderobe szekrény, plüss garnitura és egyéb butorok eladók. — Megtekinthető naponta d. u. 1—3-ig. Zmaj Jovina ulica 2, földszint. 10062

SZAKSZERÜ
FORDJAVITÁSOK

Mielőtt Fordját javitásba adja, kérjen tőlünk árajánlatot!

KLEIN GÉZA ÉS FIAI
AUTOR. FORDLERAKAT

Legjobb minőségü fehér és arany
FOGAKAT
mindenkinél olcsóbban, legmesszebbmenő garancia mellett készitek. Tartós fogtömések. Érzéstelenitett foghuzás.
Dent. **SCHÄFFER GÉZA**
Subotica Kr. Aleksandrova u. 15. Vasuti parkkal szemben. Kétemeletes sarokház.
Vidékiek aznap lehetőleg kielégitetnek. 6704

Foltmentes tükröket
garanciával készit
VITRUM
tükörgyár, Novisad, Futoški put 137.
(Villamos megálló)
Kirakat- és autóüveg (nem hullámos) minden minőségben kapható. Megrendelhető minden üvegesnél, ahol ilyen nem lenne, forduljon a gyárhoz.
Telefon 407. 9662

Olcsóbb mint bárhol
ENGLER ALBERT
harisnya király
SUBOTICA
Strosmajerova ul. 8 — Huspiac
8859

LIFKA MOZI

November 4, 5, 6, 7.
Megnyitó diszelőadás
MÜSOR:
ÜNNEPI NYITÁNY. Előadja az I. lovasdivizió, vezényli Buzin Milán I. oszt. kapitány-karnagy. PROLOG. Irta és felolvassa Komor Mihály hirlapiró.
STROGOF MIHÁLY, a cár futárja
Verne Gyula népszerü regénye 2 rész, 14 felv. 1 rész 7 felv
SZEMÉLYEK:

II. Sándor cár	E. Gajdarov
Jollivet francia hirlapiró	G. Gravone
Blout angol „	Henry Debain
Kisov tábornok	Kugušev herceg
A cári futár	Ivan Mosjukin
Nadja	Natalija Kovanko
Ogarjev	Sakatuni herceg

Vendéglő házzal együtt, teljes berendezéssel eladó. Kerthelyiség, tekepálya, biliárdasztal stb. — Cim: Bozsóki M. Novibečei. 10010

Városi kávéházban leszerelt tükrök olcsón eladók. Érdeklődni Braća Goldner Subotica, Jugovićeva 20. 10037

Olcsó cipővásár. Üzletátszervezés miatt az összes raktáron levő cipőimet minden elfogadható árban elárusitom. Gonda cipőüzlet, Pašićeva 7. 10062

Két lánc szőlő Radonovácon épülettel kedvező fizetéssel eladó. Bővebb felvilágositást dr. Wilheim Jenő ügyvéd ad. Telefon 92. 9862

Prodajem 2600 akova pinterske duge jeftino. Stjepan Benić, Nova-Kapela, Slavonija. 10113

KÜLÖNFÉLE

Ne mulassza el az alkalmat. Női kézitáskák finom bőrből 30 dinártól. Női harisnyák nagy választékban. Selyem nyakkendők 28 dinártól. Férfi ing, prima anyagból 75 dinártól. Jó minőségü férfi zokni 15 dinár. Gyermekcipők 30 dinár. Duplán varrott szandál minden számban. Vujkovics János (volt Kis Bazár) Rudićeva 3.

Varrógépjavitás. Ujonnan felszerelt és elsőrangu szakember vezetése mellett levő mühelyünkben elvállalunk mindennemü varrógépjavitást legjutányosabban és jótállás mellett. Singer varrógépraktár, Subotica, Halpiac. 6955

Butorozott szoba világos, száraz, villanyvilágitással kiadó. VI., Petrogradska ul. 17. Ugyanott kis Meteor-kályha eladó. 10099

Butorozott szoba a gőzfürdő mellett azonnalra kiadó. Usporedna 1. 10096

Központban különbejáratu csinosan butorozott szoba kiadó. Šenoe ul. 8. az udvarban. 10106

Kiadó szép nagy szoba kevés butorral, saját butorral rendelkezőknek konyhahasználattal. Bővebbet: Segedi uti trafikos bódéban. 10109

Beltéren sarokház üzlethelyiségekkel (jólmenő füszerüzlet) eladó. Bakó Pál, Ciril i Method trg 2. 10111

Kiadó azonnali beköltözésre elegáns különbejáratu utcai szoba vasut közelében. Bővebbet VIII., Ivana Antunovićeva ulica 3, földszint. 10026

Apolló Novisad

November 3—4.
A párisi Baroncelli filmgyár nagy müve
ATALANTA
hatalmas attrakció, flották felvonulása, tengericsaták, rendkivüli érdekes eszitő 6 felvonásban

November 5—6—7.
Jön a csodaszép
Maharadzsa gyöngye
9 felvonásos monumental film Carina Bell és Gunar Tolmäs a főszerepben

Prágai zongoratermében Vel.-Kikindán vásárolhat mindenkor a legelőnyösebben zongorát. Nagy választék. 8820

Szádecki vizumozó naponta található a »Bárány« kávéházban. Telefon: 1. 9892

Beltéren két nagy szoba kiadó, esetleg irodának is. Cim a kiadóban. 9951

5 dinár 1 kg *belfloru alma* Piukovics József központi irodájában, VI., Jelačićeva ul. 4. 9964

Orvosi rendelő, iroda vagy banknak megfelelő 4, esetleg 6 szobás helyiség az emeleten, Kralja Aleksandra ulica 6, azonnal kiadó. Ugyanott több üzlethelyiség is kiaró. — Bővebbet Jelačićeva ul. 9 mindennap 12 órától 2-ig. 10028

Ispánt keresek szerémségi birtokomra, alsóbb gazdasági iskolával és gyakorlattal. Szerb tudása megkivántatik. Vajdasági gazdák előnyben részesülnek. Belépés január 1. Ajánlatokat a novisadi kiadóhivatol továbbit. 10044

Szép szoba, konyha, villamos mentén Palicsón kiadó. Megtudható Velicki fakereskedőnél. — Ugyanott házmester kerestetik. 10049

Lakótársnőt keres hivatalnoknő. Cim a kiadóban. 10072

Kiadó és azonnal átvehető lakás, mely áll: 1 előszoba, két utcai szoba, konyha, éléskamra, padlás, fáskamra és hozzá baromfiudvar. Bővebb értesités nyerhető National-szálloda irodájában. 10074

Uj zongorák, pianinok csakis elsőrendü világmárkát, a leghosszabb lejáratu részletfizetésre kaphatók 10 éves jótállás mellett. Legnagyobb választék az országban. Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica, Városháza. 706

GUMIBÉLYEGZŐT bármilyen nyelven készit Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC Subotica. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-nál. Felelős kiadó: FENYVES LAJOS Subotica.